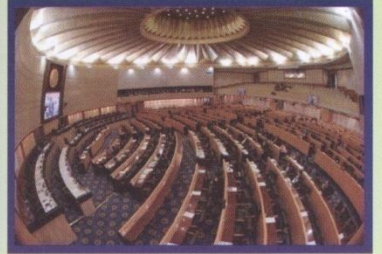
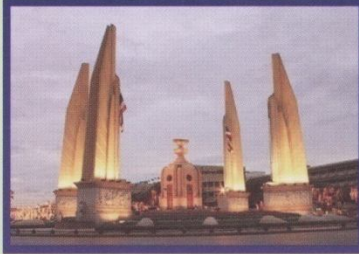

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๗

วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

อ.พ. ๕๗/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชน

เหตุผล

โดยที่ระบบการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งออกเป็น การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นสามารถดำเนินการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชนได้ สมควรมีกฎหมายกำหนดเพื่รองรับการจัดตั้ง การบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ ขยายโอกาสและการเข้าถึง การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งให้การฝึกอบรมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการ จัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนั้น ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาและการดำเนินการ

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ของวิทยาลัยชุมชนเกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๑ การจัดตั้งและสถานะของสถาบันวิทยาลัยชุมชน

(๑) สถาบันวิทยาลัยชุมชน และวิทยาลัยชุมชน

กำหนดให้จัดตั้งสถาบันวิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสถาบันซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งนี้ การดำเนินการของสถาบันต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงการสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ฝึกอบรมด้านวิชาการและวิชาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการบริหารจัดการและการประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้สถาบันสามารถร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อระดับปริญญาของนักศึกษา ตลอดจนร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ (ร่างมาตรา ๕ ร่างมาตรา ๘ ร่างมาตรา ๙ ร่างมาตรา ๓๑ ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๔)

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ระบบการบริหารงานบุคคลของสถาบันอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษาโดยวิทยาลัยชุมชนมีลักษณะพิเศษที่จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาและไม่มีการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่บริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษากำหนด (ร่างมาตรา ๖)

* สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.,” ๒๕๕๔. (อัดสำเนา)

สำหรับส่วนราชการของสถาบันได้กำหนดให้สามารถแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานสถาบัน และวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยโดยออกเป็นกฎกระทรวง ในส่วนการแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง สำนักวิชาการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือสำนักวิชาการ ให้ทำเป็นประกาศสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

(๒) เงิน ทรัพย์สิน และรายได้ของสถาบัน

กำหนดให้สถาบันได้รับงบประมาณแผ่นดิน รายได้ ทรัพย์สิน และผลประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ในกรณีนี้ ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์ และจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถาบันได้โดยดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบัน และกำหนดให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบันตลอดจนเบี่ยงปรับต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (ร่างมาตรา ๑๒) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบันหรือที่สถาบันได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถาบัน ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๒ การดำเนินการของสถาบัน

(๑) การบริหารและองค์กรทางบริหารของสถาบัน

กำหนดให้สภาสถาบันเป็นองค์กรทางบริหารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วย นายกสภาสถาบันซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการสภาสถาบัน โดยตำแหน่ง และกรรมการสภาสถาบันที่เป็นบุคคลภายนอกสถาบันและหน่วยงานภายในสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๕) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาบันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน กำหนดและกำกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา อนุมัติการให้อนุปริญญา และประกาศนียบัตรในกรณีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ อนุมัติหรือยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้สภาสถาบันมีอำนาจในการควบคุมและกำกับดูแลการบริหารงานของสถาบันได้ตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา ตลอดจนออกข้อบังคับ ระเบียบ

และประกาศของสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๘) กำหนดให้มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนดซึ่งไม่เกินสามคน (ร่างมาตรา ๒๒) ทั้งนี้ การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบัน ต้องดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสถาบัน โดยในส่วนบุคคลวุฒิทางการศึกษานั้นได้กำหนดไว้แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๒๓ ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖) ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถาบันไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสถาบันที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน (ร่างมาตรา ๒๙) และกำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการวิทยาลัยหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเฉพาะส่วนเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบันได้ (ร่างมาตรา ๓๐) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีสภาวิชาการในสถาบัน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่สภาสถาบันในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนา การวางมาตรฐานด้านวิชาการและฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งมีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถาบันและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน (ร่างมาตรา ๒๐ และร่างมาตรา ๒๑)

(๒) การบริหารและองค์กรทางการบริหารของวิทยาลัยชุมชน

กำหนดให้วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสถาบันมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และฝึกอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพ โดยมีสภาวิทยาลัยเป็นองค์กรทางการบริหารเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยจำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๓๕) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่สภาสถาบันกำหนด ตลอดจนอนุมัติหลักสูตรและการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน และอนุมัติการให้ประกาศนียบัตร (ร่างมาตรา ๓๗) มีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาลัย

และให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด (ร่างมาตรา ๓๘) ทั้งนี้ การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองผู้อำนวยการวิทยาลัย ต้องดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน โดยในส่วนบุคคลวุฒิทางการศึกษานั้น ได้กำหนดไว้แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน และวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๑) และให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัยทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินกิจการของวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๓)

(๓) ตำแหน่งทางวิชาการและผู้สอนพิเศษ

กำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ และเงินประจำตำแหน่งของผู้สอนประจำในสถาบัน ซึ่งมีความแตกต่างจากตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่งของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาไว้ในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๔๔) และกำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งผู้สอนพิเศษได้ ทั้งนี้ เพื่อรองรับระบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่มุ่งเน้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่บุคคลในท้องถิ่นและชุมชน โดยคุณสมบัติ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๔๕)

(๔) อนุปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

สถาบันมีอำนาจให้อนุปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา และประกาศนียบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม และมีอำนาจกำหนดครุวิทยฐานะ หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ประกอบกับกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันได้ (ร่างมาตรา ๔๖ ร่างมาตรา ๔๗ และร่างมาตรา ๔๘)

(๕) บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครูประจำตำแหน่ง โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีอนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งในสถาบัน โดยไม่มีสิทธิ วิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น (ร่างมาตรา ๔๙)

(๖) บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้โอนข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงาน และอัตรากำลังของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนไปเป็นของสถาบัน และเพิ่มการรองรับให้ข้าราชการในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการของสถาบันได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง ตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิมต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๐)

(๒) กำหนดให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชน กรรมการวิทยาลัยชุมชน ประธานสภาวิทยาลัยชุมชน และกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย และกรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง แล้วแต่กรณี เพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีความต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๕๑ และร่างมาตรา ๕๒)

(๓) กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดระยะเวลาให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนที่ดำรงตำแหน่งอยู่เดิมดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ เพื่อให้การดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนมีความต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๕๓ และร่างมาตรา ๕๔)

(๔) กำหนดรองรับสิทธิของผู้ได้รับอนุปริญญา และประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๕)

(๕) กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาใช้บังคับได้โดยอนุโลมเพื่อรองรับการบริหารงานของสถาบันในช่วงแรกก่อนที่จะมีการปรับเปลี่ยนมาอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาวางหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับบุคลากรของสถาบันเป็นการเฉพาะ (ร่างมาตรา ๕๖)

๓. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติ

๓.๑ การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย เกิดจากความจำเป็นในการผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการพัฒนาประเทศและมีแนวความคิดที่จะใช้การจัดการศึกษาตามหลักการวิทยาลัยชุมชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ กำหนดนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ส่งเสริมการศึกษาและทดลองการจัดการศึกษาแบบวิทยาลัยชุมชนเพื่อสนองความต้องการกำลังคนระดับกลางในแขนงวิชาที่ประเทศมีความต้องการมาก ตลอดจนปัญหาในระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นไปเพื่อคนส่วนน้อยไม่เกิดความเป็นธรรมในสังคม ปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อความเจริญของประเทศ คณะรัฐมนตรีจึงเห็นชอบให้เตรียมการปฏิรูปการศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนภูเก็ตขึ้นเป็นแห่งแรก โดยให้เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้จัดตั้งขึ้นอีกแห่งที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เช่นกัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในสังกัดวิทยาลัยครู ขึ้น ๔ แห่ง คือ วิทยาลัยชุมชนพิบูลสงคราม วิทยาลัยชุมชนอุบลราชธานี วิทยาลัยชุมชนนครราชสีมา และวิทยาลัยชุมชนนครศรีธรรมราช แต่ในระหว่างที่เตรียมการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนนั้น มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ให้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ดังนั้น จึงไม่มีการดำเนินการวิทยาลัยชุมชนต่อ

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยให้สถาบันการศึกษาเฉพาะทาง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์ จำนวน ๗๗ แห่งทั่วประเทศ เป็นวิทยาลัยชุมชน โดยขยายฐานวิชาการจากเดิมให้มีบทบาทการจัดการศึกษาและบริการชุมชนให้กว้างขวางขึ้นและให้มีคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยชุมชนขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งวิทยาลัยชุมชนดังกล่าวดำเนินการได้ถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๙^๖ คณะรัฐมนตรี

^๖ วิกิ พีเดีย สารานุกรมเสรี, “วิทยาลัยชุมชน (ประเทศไทย),”

<<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8>

ได้มีมติยกเลิกวิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยเกษตรกรรม ตามข้อเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คนใหม่ ทำให้วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยอื่นๆ ลดบทบาทและความสำคัญลง

อาจกล่าวได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนยุคแรกเกิดขึ้น โดยสัมพันธ์กับทิศทางของฝ่ายการเมืองที่กำกับดูแลงานกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากยังไม่มีกฎหมาย และวัฒนธรรมการดำเนินงานเป็นเครื่องกำกับ ในการวางรากฐานงานของวิทยาลัยชุมชนในระยะต่อไป ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงเริ่มมีการคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมด้านกฎหมายตลอดจนมาตรการสังคมและชุมชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการทางการศึกษาของประชาชน อย่างแท้จริง”

๓.๒ วิทยาลัยชุมชนในปัจจุบัน

เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโครงการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ได้แก่

(๑) ให้ความเห็นชอบโครงการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน โดยจัดตั้งใน พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๐ จังหวัด ใน พ.ศ. ๒๕๔๖ ขยายเพิ่มในจังหวัดขนาดใหญ่ที่มีแรงงานหรือประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ระดับสูงจำนวนมาก และขยายเพิ่มอีกเมื่อมีความพร้อมในปีต่อไป

(๒) ให้ความเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำกฎหมายรองรับการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน และมีหน่วยงานรับผิดชอบ ทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงาน โดยเกลี่ย อัตรากำลังที่มีอยู่ของกระทรวงศึกษาธิการ และในระยะก่อนปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ ให้หน่วยงานดังกล่าวอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) ให้ความเห็นชอบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดเพื่อดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน ใช้สถานศึกษาที่มีอยู่เดิมและมีศักยภาพเพียงพอยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยชุมชนโดยไม่สร้างสถานศึกษาใหม่

B1%E0%B8%A2%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B8%99_(%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2)#.E0.B8.AD.E0.B9.89.E0.B8.B2.E0.B8.87.E0.B8.AD.E0.B8.B4.E0.B8.87> กันยายน ๒๕๕๕.

* สุนันทา แสงทอง, วิทยาลัยชุมชน : ปฐมบทแห่งการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, ๒๕๕๒), น. ๑๑.

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

และใช้หน่วยงานทางการศึกษา สถานประกอบการ ภาคเอกชน และแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และท้องถิ่น เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

(๔) ให้ความเห็นชอบให้สำนักงบประมาณ จัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการวิทยาลัยชุมชนอย่างต่อเนื่อง^๔

ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๐ จังหวัด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน พิจิตร ตาก บุรีรัมย์ มุกดาหาร หนองบัวลำภู สระแก้ว อุทัยธานี ระนอง และนครราชสีมา โดยมีหลักการ ๓ ประการในการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

หลักการในการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชน ๓ ประการ ได้แก่

(๑) หลักการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน

การดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนเน้นการจัดทางเลือกการศึกษาใหม่เพื่อเติมเต็มโอกาสทางการศึกษาของประชาชนที่ขาดแคลนหายไป หรือยังเข้าไม่ถึง โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลให้นำความรู้ ความสามารถไปสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ กลุ่มแรก คือ ผู้ที่ทำงานอยู่แล้วต้องการพัฒนาอาชีพ กลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่ไม่มีงานทำ และกลุ่มที่สาม คือ ผู้ที่ต้องการเรียนเพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

(๒) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มุ่งออกแบบการบริหารจัดการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน การกำหนดนโยบาย ทิศทาง การจัดการศึกษา การร่วมบริหารและการกำกับติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมกันเป็นเจ้าของวิทยาลัยชุมชน โดยรัฐจะเป็นฝ่ายสนับสนุน

(๓) บูรณาการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

^๔ เฟิงอ่าง, น. ๒๗ - ๒๘.

^๕ วิกี พีเตีย สารานุกรมเสรี, อ่างแล้ว เชียงอรรถที่ ๒.

ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของรัฐ เอกชน และชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทุกภาคส่วนในชุมชนจะระดมสรรพกำลังที่มีในชุมชน และนอกชุมชน เพื่อนำมาสู่การพัฒนาวิทยาลัยชุมชนให้เป็นสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง^๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชนสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติให้การจัดตั้งการบริหารงาน สังกัด และการจัดประเภทของสถานศึกษาของรัฐระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ตลอดจนหลักเกณฑ์อื่นในการบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาบางประเภทที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากสถานศึกษาโดยทั่วไป อาจกำหนดให้แตกต่างไปตามสภาพและลักษณะงานตลอดทั้งความจำเป็นเฉพาะของสถานศึกษานั้นได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^๗ ทั้งนี้ กฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดให้วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ^๘

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ดำเนินการขยายจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา และปัตตานี และวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการดำเนินการขยายการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนเพิ่มเติมอีก ๕ แห่ง คือ จังหวัดยโสธร สมุทรสาคร ตราด สตูล และพังงา

ต่อมาได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนเพิ่มเติมขึ้นอีก ๓ แห่ง คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนแพร่ พ.ศ. ๒๕๕๐ จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนสงขลา เพื่อรับผิดชอบการศึกษาในพื้นที่พิเศษ ๔ อำเภอ คือ อำเภอเทพา อำเภोजะนะ อำเภอนาทวี และอำเภอสบไย้อย

^๖ สุนันทา แสงทอง, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ ๓ น. ๑๙ - ๒๐.

^๗ กฎกระทรวง ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖, หมายเหตุ, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๐๓ ก (๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖) น. ๑๗.

^๘ เพ็งอ่าง, ข้อ ๒ วรรคสอง, น. ๙.

และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนน่าน เป็นวิทยาลัยล่าสุด

รายชื่อวิทยาลัยชุมชนในปัจจุบัน

(๑) วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๒) วิทยาลัยชุมชนพิจิตร	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๓) วิทยาลัยชุมชนตาก	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๔) วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๕) วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๖) วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๗) วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๘) วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๙) วิทยาลัยชุมชนระนอง	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๑๐) วิทยาลัยชุมชนราษีไศล	จัดตั้งเมื่อ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
(๑๑) วิทยาลัยชุมชนยะลา	จัดตั้งเมื่อ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๒) วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	จัดตั้งเมื่อ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๓) วิทยาลัยชุมชนยโสธร	จัดตั้งเมื่อ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๔) วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร	จัดตั้งเมื่อ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๕) วิทยาลัยชุมชนตราด	จัดตั้งเมื่อ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๖) วิทยาลัยชุมชนสตูล	จัดตั้งเมื่อ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๗) วิทยาลัยชุมชนพังงา	จัดตั้งเมื่อ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
(๑๘) วิทยาลัยชุมชนแพร่	จัดตั้งเมื่อ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙
(๑๙) วิทยาลัยชุมชนสงขลา	จัดตั้งเมื่อ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
(๒๐) วิทยาลัยชุมชนน่าน	จัดตั้งเมื่อ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

^๔ วิกี พีเตีย สารานุกรมเสรี, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๒.

๓.๓ ข้อมูลสถิติการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร อนุปริญญา

(๑) ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

- ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ	๑๗.๒๒ %
- ทำงานแล้ว	๖๔.๖๗ %
- กำลังศึกษาต่อ	๔.๘๓ %
- วางงาน	๑๓.๒๘ %

(ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๕๕)^{๑๐}

(๒) ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕

- ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ	๑๘.๔๗ %
- ทำงานแล้ว	๕๕.๔๗ %
- กำลังศึกษาต่อ	๗.๑๓ %
- วางงาน	๑๘.๙๓ %

(ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๕๗)^{๑๑}

๓.๔ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจากปัจจุบันการบริหารและการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนอยู่ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีข้อจำกัดในด้านความคล่องตัวที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาวิทยาลัยชุมชนไปสู่ทิศทางการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนที่ต้องพิจารณาว่า หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ แนวทางดำเนินการตามศักยภาพของแต่ละชุมชนที่แตกต่างกัน ก็สามารถดำเนินการได้ โดยไม่ทิ้งปรัชญาของการก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน คือ “สอนโดยชุมชน โดยคนในชุมชน ใช้โจทย์ชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชน” ในขณะเดียวกันต้องมองถึงทิศทางการพัฒนาภายใต้ให้ก้าวไกลมากขึ้น

^{๑๐} วรณี สิงห์โตนาท, “การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร อนุปริญญา ประจำปี ๒๕๕๔” จุลสารวิทยาลัยชุมชน, ฉบับที่ ๑๒, ปีที่ ๒, น. ๒, (๒๕๕๕).

^{๑๑} สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, “การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร อนุปริญญา ประจำปี ๒๕๕๕,” <<http://cc.mua.go.th/>>, มกราคม ๒๕๕๗.

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพตามฐานศักยภาพชุมชน รองรับทิศทางการพัฒนาประเทศ เพิ่มบทบาทการบริการของวิทยาลัยชุมชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เชื่อมโยงกับการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศให้มากขึ้น โดยยังคงดำรงรักษาวินิฉัย สัจจธรรม ชุมชน และการตอบสนองความต้องการและการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน อันจะเป็นอีกก้าวหนึ่งของการปรับบทบาทให้เป็นการศึกษาหลักของชุมชน ไม่ใช่เป็นการศึกษาทางเลือกอีกต่อไป

จึงเห็นสมควรให้วิทยาลัยชุมชนควรมีกฎหมายเฉพาะเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ระบบวิทยาลัยชุมชนมีความเข้มแข็งและมีความเป็นอิสระ เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการและงบประมาณ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น และยังให้เกิดความมั่นคงในสถาบันวิทยาลัยชุมชน

ทั้งยังให้เกิดความมั่นใจว่าวิทยาลัยชุมชนจะไม่ถูกโอนไปรวมกับ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) เพราะบริบทและเจตนารมณ์การก่อตั้ง และการดำเนินงานแตกต่างกัน^{๑๖} กล่าวคือ สำนักงาน กศน. มีรากฐานมาจาก “การศึกษาผู้ใหญ่” เริ่มตั้งแต่ สมัยของพลตรี พระยาพลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี ปัจจุบันสำนักงาน กศน. มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และได้เรียนรู้ในสาระที่สอดคล้อง กับความสนใจ และความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตและยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นมาตรการจูงใจให้กับภาคสังคม อื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” ตามวิสัยทัศน์ของการปฏิรูประบบการศึกษาในทศวรรษที่สองต่อไป^{๑๗}

^{๑๖} บัลลังก์ โรหิตเสถียร, “ทิศทางการดำเนินงานและการขับเคลื่อนร่าง พ.ร.บ. สถาบันวิทยาลัยชุมชน,” < <http://www.moe.go.th/websm/2013/may/165.html>>, พฤษภาคม ๒๕๕๖.

^{๑๗} สำนักงานส่งเสริม การศึกษา น อ กระ บ บ และ การ ศึกษา ตาม อั ธ ย า ศั ย , “ ความ เป็น มา , ” < http://www.pronie.net/page/frontend/theme_1/history.php?Submit=Clear> กันยายน ๒๕๕๗.

๓.๕ ประเด็นข้อเสนอแนะของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ยังไม่มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังวิทยาลัยชุมชนจังหวัดแต่ละแห่งแต่อย่างใด กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังคงกำหนดให้มีสภาสถาบัน ซึ่งอยู่ในส่วนกลางมีอำนาจในการอนุมัติหลักสูตร งบประมาณและปฏิบัติหน้าที่อื่น รวมถึงสภาวิชาการก็อยู่ในส่วนกลางเช่นกันมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะการวางนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน เป็นต้น ทั้งที่ความเข้มแข็งและความคล่องตัวของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งนั้น บางจังหวัดที่ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาจะมีบริบทของตนเอง ที่แตกต่างกัน เป้าหมายการพัฒนาที่มีความหลากหลาย จะถูกกำหนดด้วยศักยภาพและปัจจัยเอื้อต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น แต่ละจังหวัดมีทิศทางของตนเอง การพัฒนาในทุกด้านจากส่วนกลาง โดยที่ไม่มีข้อมูลและความเข้าใจเพียงพอต่อการตัดสินใจใดๆ ของวิทยาลัยชุมชนจังหวัดแต่ละแห่งนั้น จึงไม่อาจทำให้เกิดความเข้มแข็งและคล่องตัวแก่วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งอย่างแท้จริงแต่อย่างใด

ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงควรกระจายอำนาจไปยังวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งให้สามารถบริหารจัดการได้ตามความต้องการของชุมชน มีงบประมาณที่เพียงพอ จึงจะเป็นไปตามปรัชญาของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน

(๒) สำหรับบทกำหนดโทษนั้น ร่างมาตรา ๔๙ ได้กำหนดโทษกรณีผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่งของสถาบันโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใดๆ ว่าตนมีอนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในสถาบันโดยไม่มีสิทธิ กรณีถ้าได้กระทำไปเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ซึ่งจะสังเกตได้ว่าในร่างมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติถึงตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันด้วย ดังนั้น จึงควรกำหนดโทษให้ครอบคลุมถึงร่างมาตรา ๔๘ จึงควรแก้ไขเป็นดังนี้

“มาตรา ๔๙ ผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่ง หรือเครื่องหมายของสถาบันโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใดๆ ว่าตนมีอนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในสถาบันโดยไม่มีสิทธิ กรณีถ้าได้กระทำไปเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๔๘/๑ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ปลอม หรือเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน หรือส่วนราชการของสถาบัน ไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใดๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน หรือส่วนราชการของสถาบันปลอม หรือซึ่งทำเลียนแบบ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน หรือส่วนราชการของสถาบัน ที่วัตถุหรือสินค้าใดๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ วรรคสอง

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒)

แต่กระหนเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้”

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ งานด้านนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ผาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภพร ขวรงค์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกันย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ..... (ก)

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

- ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน - ๑ -
- การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน - ๓ -
- ความแตกต่างของการบริหารงานระหว่างวิทยาลัยชุมชนกับมหาวิทยาลัย - ๕ -
- ประเด็นหลักในร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. - ๖ -
- บัญชีรายละเอียดจำนวนบุคลากรในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน
และวิทยาลัยชุมชน - ๙ -
- วิทยาลัยชุมชนการศึกษาที่ยังยึดรากฐานของชุมชน - ๑๐ -
- วิทยาลัยชุมชนในทศวรรษหน้า - ๑๕ -
- กรอบการศึกษาวิทยาลัยชุมชน - ๑๗ -
- ทิศทางดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน - ๑๙ -

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. (๒๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ฉบับนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ตามที่ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ และเมื่อมีสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วให้เสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ ลงมติเห็นชอบให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และให้เสนอคณะกรรมการประสานงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ระบบการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งออกเป็น การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นสามารถ ดำเนินการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชนได้ สมควรมีกฎหมายกำหนด เพื่อรองรับการจัดตั้ง การบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนไว้ เป็นการเฉพาะ ขยายโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา รวมทั้ง ให้การฝึกอบรมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนั้น ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาและการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชน เกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสม และเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชน

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. ขอบเขตการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

๖. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันวิทยาลัยชุมชน

“สภาสถาบัน” หมายความว่า สภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“สภาวิทยาลัย” หมายความว่า สภาวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสถาบัน” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“ผู้อำนวยการวิทยาลัย” หมายความว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ กำหนดให้สถาบันวิทยาลัยชุมชนเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันวิทยาลัยชุมชนขึ้นเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘.๒ กำหนดให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลของสถาบันวิทยาลัยชุมชนและให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และความสอดคล้อง ในการบริหารงานบุคคลของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์และความสอดคล้องในการบริหารงานบุคคลของสถาบัน ให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลของสถาบันตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายอื่นโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๘.๓ บททั่วไป (หมวด ๑)

(๑) กำหนดวัตถุประสงค์ของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา
ให้สถาบันเป็นสถานศึกษาซึ่งจัดการศึกษาโดยวิทยาลัยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา วิจัย
ให้บริการทางวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้าง
ความเข้มแข็งของท้องถิ่นและชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน เติมเต็มศักยภาพบุคคล ตอบสนองและ
สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

(๒) กำหนดให้ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สถาบันวิทยาลัยชุมชน
จะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ตามที่กฎหมายนี้กำหนด (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ สถาบันต้องให้
ความสำคัญและคำนึงถึงเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา
และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน
- (๒) การตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนในเรื่องการศึกษา
การฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ
- (๓) ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการศึกษาต่อในระดับปริญญาของนักศึกษา
- (๔) ความร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หน่วยงานอื่นของรัฐ สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศในการจัดการศึกษา
- (๕) มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ
- (๖) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน
ในการจัดการศึกษา
- (๗) การบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นหลักธรรมาภิบาล
- (๘) การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการบริหารจัดการ
- (๙) การประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำหนดการแบ่งส่วนราชการของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ สถาบันอาจแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานสถาบัน

(๒) วิทยาลัย

สถาบันอาจกำหนดให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย สำนักงานสถาบัน อาจแบ่งส่วนราชการเป็นกองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง

วิทยาลัย อาจแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ สำนักวิชาการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชาการ

(๔) กำหนดกรณีให้สถาบันวิทยาลัยชุมชนจะต้องทำเป็นกฎกระทรวงและประกาศสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ การจัดตั้ง การรวม การโอนหรือการยุบเลิกวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำเป็นกฎกระทรวง

การแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง และสำนักวิชาการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือสำนักวิชาการ ให้ทำเป็นประกาศสถาบัน

(๕) กำหนดให้สถาบันวิทยาลัยชุมชนอาจมีรายได้และทรัพย์สินนอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน สถาบันอาจมีรายได้และทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม เบี้ยปรับ ค่าปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของสถาบัน

(๒) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนอื่นที่สถาบันได้รับ

เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของสถาบัน

(๓) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน หรือจากทรัพย์สินของสถาบัน

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งสถาบันปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบัน ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการให้บริการ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของส่วนราชการในสถาบัน

รายได้ของสถาบันตามวรรคหนึ่งไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๖) กำหนดกรณีการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของสถาบันวิทยาลัยชุมชนไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของสถาบัน หรือได้มาโดยวิธีอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

(๗) กำหนดให้สถาบันวิทยาลัยชุมชนต้องจัดการบรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันเพื่อประโยชน์ภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบันและกำหนดกรณีการจัดการเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบันตามมาตรา ๘

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบันจะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว สถาบันต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อุทิศหรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภาสถาบัน

๘.๔ การดำเนินการ (หมวด ๒)

(๑) กำหนดองค์ประกอบของสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ให้มีสภาสถาบัน ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้อำนวยการสถาบัน

(๓) กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากผู้แทนภาคเอกชนจำนวนสามคน ผู้แทนประธานสภาวิทยาลัยจำนวนสองคน ผู้แทนผู้อำนวยการวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนผู้สอนประจำจำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบัน โดยคำแนะนำของนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตาม (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นอุปนายกสภาสถาบัน และให้ทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน เมื่อนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน แต่หากอุปนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภาสถาบัน ให้สภาสถาบันเลือกกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาสถาบัน โดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบัน

(๒) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชนและกรรมการสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

กรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

(๓) กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่ง นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ ของนายกสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชนและกรรมการสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันประเภทรุ่นนั้น

(๔) สภาสถาบันมีมติให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่

หรือหย่อนความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) ว่างลง และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาสถาบันประกอบด้วยกรรมการสภาสถาบันเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันขึ้นใหม่ ให้นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันใหม่แล้ว

(๔) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

(๒) กำกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการ

ปฏิบัติงานของสถาบัน และอาจมอบหมายให้สภาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ เป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

- (๕) อนุมัติการให้อนุปรัชญาและประกาศนียบัตรตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง
- (๖) พิจารณาการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการของสถาบันตาม
มาตรา ๑๐ รวมทั้งการแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการดังกล่าว
- (๗) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอน
นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถาบัน
- (๘) แต่งตั้งและถอดถอนประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการ
สถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- (๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยคุณสมบัติและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษ
- (๑๐) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของสถาบันตามมาตรา ๑๒
- (๑๑) ออกข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน การจัดการรายได้
และผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบันตามมาตรา ๑๒
- (๑๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร และสนับสนุน
การจัดตั้งกองทุน เพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน
- (๑๓) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของผู้อำนวยการสถาบัน
- (๑๔) อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม การยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษา
ชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ
- (๑๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณา
และเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจ
และหน้าที่ของสภาสถาบัน
- (๑๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด
โดยเฉพาะ
- (๕) กำหนดให้การประชุมของสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชนเป็นไปตามข้อบังคับ
ของสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๙)
- มาตรา ๑๙ การประชุมของสภาสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน
- (๖) กำหนดองค์ประกอบของสภาวิชาการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๐)
- มาตรา ๒๐ ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย
- (๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบัน
- (๒) กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายในและภายนอกของ
สถาบัน

ให้กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) เลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
สถาบันคนหนึ่งเป็นประธานสภาวิชาการ

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และ
การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสภาวิชาการ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการ
ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

(๗) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๑)
มาตรา ๒๑ สภาวิชาการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะการวางนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน

(๒) เสนอเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเรียนการสอน การประเมินผล
การศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาต่อสภาสถาบัน

(๓) ส่งเสริมการบริการทางวิชาการที่สอดคล้องกับภารกิจของวิทยาลัย และ
ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

(๔) ประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา
ทางวิชาการต่อสภาสถาบัน

(๕) เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การเปิดสอน การปรับปรุง
และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๖) เสนอแนะการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศ
หรือต่างประเทศ รวมทั้งยกเลิกการจัดการศึกษาร่วม

(๗) พิจารณาการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเสนอสภาสถาบัน

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อพิจารณาและเสนอ
ความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่
ของสภาวิชาการ

(๘) กำหนดผู้บริหารของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ให้มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงาน
ของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการสถาบันตามที่สภาสถาบันกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามคน
เพื่อทำหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมาย

(๙) กำหนดที่มา หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และ
การพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน และกำหนดที่มา การพ้นจากตำแหน่ง
ของรองผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการสถาบันนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยคำแนะนำของสภาสถาบันจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสถาบันให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน ผู้อำนวยการสถาบันมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้

รองผู้อำนวยการสถาบันนั้น ให้สภาสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบันจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖

เมื่อผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่งด้วย

(๑๐) กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่ง นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕
- (๔) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกให้ออกจากราชการ เพราะเหตุมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
 - (๗) เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (๘) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๑๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการสถาบันต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนในสถาบันหรือ

สถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหาร
มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการสถาบันต้องมีคุณสมบัติและ
ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน

(๑๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัย
ชุมชน (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ รองผู้อำนวยการสถาบันต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใด
ชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนในสถาบันหรือ
สถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหาร
มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง รองผู้อำนวยการสถาบันต้องมีคุณสมบัติและ
ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน

(๑๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา
๒๗)

มาตรา ๒๗ ผู้อำนวยการสถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถาบัน และ
เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๒) จัดทำแผนพัฒนาสถาบัน ดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้ง
ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน

(๓) บริหารบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของสถาบัน
ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๔) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

(๕) จัดหารายได้และทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจของสถาบัน

(๖) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่น
ของรัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ

(๗) เป็นผู้แทนสถาบันในกิจการทั่วไป

(๘) ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันต่อสภาสถาบัน

(๙) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัย

(๑๐) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบัน

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของสถาบันหรือตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

(๑๔) กำหนดให้การดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ต้องดำรงตำแหน่งเพียงตำแหน่งเดียวในขณะเดียวกัน และกำหนดให้การรักษาราชการแทนตำแหน่งดังกล่าว สามารถทำได้เพียงหนึ่งตำแหน่งตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาราชการแทนตำแหน่งดังกล่าวได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

(๑๕) กำหนดการเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถาบันไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการสถาบันหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสถาบันที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าผู้อำนวยการสถาบันมิได้มอบหมาย ให้รองผู้อำนวยการสถาบันซึ่งมีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันหรือไม่มีผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสถาบันตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้สภาสถาบันแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถาบัน

ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือให้มีอำนาจและหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนเป็นกรรมการหรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในขณะรักษาราชการแทนด้วย

(๑๖) กำหนดหลักเกณฑ์การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสถาบัน (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบัน ผู้อำนวยการสถาบัน

จะมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยและหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสถาบันเฉพาะในส่วนราชการนั้นก็ได้

๘.๕ การดำเนินการของวิทยาลัย (หมวด ๓)

(๑) กำหนดให้มีวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนราชการในสถาบันวิทยาลัยชุมชนมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๘ ให้มีวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนราชการในสถาบัน มีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ

(๒) กำหนดให้วิทยาลัยบริหารและจัดการศึกษาบนพื้นฐานความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ให้วิทยาลัยบริหารและจัดการศึกษาบนพื้นฐานของการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน การระดมทรัพยากรและการสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเพื่อการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น

(๓) กำหนดข้อห้ามวิทยาลัยปฏิเสธรับบุคคลเข้าศึกษา หรือยุติ หรือชะลอการศึกษาของนักศึกษาด้วยเหตุว่าขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา และกำหนดให้สภาสถาบันออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาว่านักศึกษาผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ วิทยาลัยจะปฏิเสธการรับผู้ใดเข้าศึกษาในวิทยาลัย หรือยุติหรือชะลอการศึกษาของนักศึกษาผู้ใดด้วยเหตุเพียงว่าผู้นั้นขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา แก่วิทยาลัยมิได้

หลักเกณฑ์การพิจารณาว่านักศึกษาผู้ใดเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สภาสถาบันกำหนด

(๔) กำหนดให้วิทยาลัยอาจจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งในการดำเนินการจัดการศึกษาและยกเลิกการจัดการศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ วิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการจัดการศึกษา และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งแก่ผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับการอนุมัติอนุปริญญาให้เป็นอำนาจของสภาสถาบัน

เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ โดยให้สภาสถาบันเป็นผู้อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม และมีอำนาจให้อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันดังกล่าวแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การดำเนินการจัดการศึกษาและการยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

(๕) กำหนดองค์ประกอบของสภาวิทยาลัยและกำหนดให้จำนวนกรรมการ, คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ในวิทยาลัยให้มีสภาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชนซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาเดียวกันกับวิทยาลัย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีผู้แทนศิษย์เก่า ให้สภาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสภาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการสภาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งและเสนอต่อสภาสถาบันเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานสภาวิทยาลัย

ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการสภาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและให้สภาวิทยาลัยแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยคนหนึ่งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นเลขานุการ

จำนวนกรรมการ, คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน

(๖) กำหนดให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง การประชุม และการดำเนินงานของกรรมการสภาวิทยาลัยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่วาระ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง การประชุม และการดำเนินงาน ของกรรมการสภาวิทยาลัยโดยอนุโลม

(๗) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ สภาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย และสอดคล้องกับนโยบายที่สภาสถาบันกำหนด

(๒) ให้ความเห็นชอบแผนจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย

(๓) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาวิทยาลัย

(๔) ออกระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัยตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

(๕) อนุมัติหลักสูตรและการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ ตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

(๖) อนุมัติการให้ประกาศนียบัตร

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา

(๘) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการวิทยาลัย และการดำเนินงานของวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็น ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ สภาวิทยาลัย

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

(๘) กำหนดผู้บริหารของวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ให้มีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงาน ของวิทยาลัย และอาจให้มีรองผู้อำนวยการวิทยาลัยตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด เพื่อทำหน้าที่ และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยมอบหมายก็ได้

(๙) กำหนดที่มา หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัย และกำหนด ที่มาของรองผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนั้น ให้สภาสถาบันแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๔๑

หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน
รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนั้น ให้ผู้อำนวยการสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
ผู้อำนวยการวิทยาลัย

(๑๐) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และกำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่ง
นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของผู้อำนวยการวิทยาลัย และกำหนดเหตุของการพ้น
จากตำแหน่งของรองผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับ
แต่งตั้งอีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑

(๔) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์
ที่สภาสถาบันกำหนด

(๕) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติ
เสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๖) ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกให้ออกจากราชการ เพราะเหตุมีมลทิน
หรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๘) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๙) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) และ (๕) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสาม
ของจำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจาก
ตำแหน่งด้วย

(๑๑) กำหนดคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการวิทยาลัย
และรองผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการวิทยาลัยต้องสำเร็จการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และมี

ประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือเคยเป็นผู้สอนประจำในสถาบันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการ วิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบันด้วย

(๑๒) กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกิจการของวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบัน
- (๒) จัดทำแผนจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของวิทยาลัยเสนอต่อสภาวิทยาลัย
- (๓) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอผู้อำนวยการสถาบัน

และรายงานสภาวิทยาลัยเพื่อทราบ

(๔) บริหารบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของวิทยาลัย

ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๕) ประสานความร่วมมือด้านวิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกับชุมชน องค์กร

ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยต่อผู้อำนวยการสถาบัน

(๗) ส่งเสริมการพัฒนา นักศึกษาและกิจการนักศึกษา

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบัน สภาวิทยาลัย และผู้อำนวยการสถาบัน

มอบหมาย

(๑๓) กำหนดองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการ วิทยาลัยและกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการดำเนินงานและการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวให้เป็นไป ตามข้อบังคับของสภาวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัย ประกอบด้วย

ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งสภาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกวิทยาลัย มีหน้าที่ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการดำเนินงานกิจการของวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการ รวมตลอดถึงการดำเนินงานและการประชุม ของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาวิทยาลัย

๘.๖ ตำแหน่งทางวิชาการและผู้สอนพิเศษในสถาบัน (หมวด ๔)

(๑) กำหนดให้ผู้สอนประจำในสถาบันมีตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ผู้สอนประจำในสถาบันจะมีตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่งอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

(๒) กำหนดที่มาของผู้สอนพิเศษ และกำหนดให้คุณสมบัติและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษเป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณวุฒิและคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นผู้สอนประจำเป็นผู้สอนพิเศษได้

คุณสมบัติ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน

๘.๗ อนุปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ (หมวด ๕)

(๑) กำหนดให้สถาบันมีอำนาจให้อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร และสำหรับการกำหนดให้สาขาวิชาใดมีอนุปริญญา และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชาให้เป็นไปตามประกาศของสถาบัน และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ สถาบันมีอำนาจให้อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรอย่างหนึ่งอย่างใดในสาขาวิชาที่มีการสอนในสถาบันได้ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุปริญญาออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา

(๒) ประกาศนียบัตรออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีอนุปริญญา และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้เป็นไปตามประกาศของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) กำหนดให้สถาบันอาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะหรือเชี่ยวชาญ ครูประจำตำแหน่งนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย ผู้บริหารสถาบัน และผู้สอนประจำในสถาบัน (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ สถาบันอาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะหรือเชี่ยวชาญ เป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่ง นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย ผู้บริหารสถาบัน และผู้สอนประจำในสถาบันก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุประจำตำแหน่ง จะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไข ใดๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

(๓) กำหนดให้สถาบันอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน ได้ และกำหนดให้การใช้เพื่อการอื่นใดที่มีใช้เพื่อประโยชน์ของสถาบันหรือส่วนราชการของสถาบัน จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสถาบัน (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ สถาบันอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันได้ โดยออกเป็นข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง เพื่อการอื่นใดที่มีใช้ เพื่อประโยชน์ของสถาบันหรือส่วนราชการของสถาบัน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสถาบัน

๔.๘ บทกำหนดโทษ (หมวด ๖)

กำหนดโทษผู้ใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่งของสถาบัน หรือ แสดงว่าตนมีอนุปริญาต ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในสถาบันโดยไม่มีสิทธิ และได้กระทำไป เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ ผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่งของสถาบัน โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีอนุปริญาต ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใด ในสถาบันโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำไปเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

๔.๙ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ รายได้ หนี้ สิทธิ ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ และอัตรากำลังของสำนักบริหารงาน วิทยาลัยชุมชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นของ สถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้ข้าราชการซึ่งโอนมายังคงได้รับสิทธิไม่น้อยกว่าเดิม (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ รายได้ หนี้ สิทธิ ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในส่วนของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน มาเป็นของ สถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ข้าราชการซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ยังคงดำรง ตำแหน่งและรับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง ตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อย กว่าเดิมต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบ ที่กำหนดโดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

(๒) กำหนดให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชนและกรรมการวิทยาลัยชุมชน ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามกฎหมายที่บังคับอยู่เดิม ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาสถาบันและกรรมการสภา สถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภาสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กฎหมายนี้กำหนด (ร่างมาตรา ๕๑)

มาตรา ๕๑ ให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชนและกรรมการวิทยาลัยชุมชน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภาสถาบัน ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๓) กำหนดให้ประธานสภาวิทยาลัยชุมชนและกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน ของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามกฎหมายที่บังคับอยู่เดิม ปฏิบัติหน้าที่ประธาน สภาวิทยาลัยและกรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๕๒)

มาตรา ๕๒ ให้ประธานสภาวิทยาลัยชุมชนและกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน ของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่า ปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาวิทยาลัยและกรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้มีสภาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๔) กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๕) กำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามกฎหมายที่บังคับอยู่เดิม ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (ร่างมาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

(๖) กำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายที่บังคับอยู่เดิมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตรของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ ผู้ที่ได้รับอนุปริญญา และประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่ได้รับอนุปริญญา และประกาศนียบัตรของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เฉพาะที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

เฉพาะที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. *

๑. วิทยาลัยชุมชน

- วิทยาลัยชุมชนจัดตั้งขึ้นตามนโยบายรัฐบาลในปี ๒๕๔๔ ที่แถลงต่อรัฐสภา ด้านการศึกษา ข้อ ๔ “จัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา”
- ปัจจุบันมีวิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ทั่วประเทศในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๒๐ แห่งประกอบด้วย

ภาค	สถานที่ตั้งวิทยาลัยชุมชน	จำนวนรวม
ภาคเหนือ	๑. แม่ฮ่องสอน ๒. พิจิตร ๓. ตาก ๔. แพร่ ๕. น่าน	๕ แห่ง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑. มุกดาหาร ๒. บุรีรัมย์ ๓. หนองบัวลำภู ๔. ยโสธร	๔ แห่ง
ภาคกลาง และตะวันออก	๑. อุทัยธานี ๒. สระแก้ว ๓. สมุทรสาคร ๔. ตราด	๔ แห่ง
ภาคใต้	๑. ระนอง ๒. พังงา ๓. นราธิวาส ๔. ปัตตานี ๕. ยะลา ๖. สตูล ๗. สงขลา	๗ แห่ง
รวม		๒๐ แห่ง

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗

ร้อยละ ๙๐ เป็นจังหวัดขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ตามแนวตะเข็บชายแดน ที่ประชาชนขาดโอกาสทางการศึกษาและไม่สามารถเข้าถึงบริการการศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพของตนได้

ร้อยละ ๑๐ เป็นจังหวัดขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดบางประการ

๒. ปรัชญาและหลักการวิทยาลัยชุมชน

- การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนมุ่งสร้างโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการพัฒนาทักษะอาชีพและคุณภาพชีวิตให้กับผู้ขาดโอกาสในชุมชน

- หลักการจัดการศึกษาที่สำคัญที่มีความโดดเด่น คือ

- (๑) เข้าถึงการศึกษาได้ง่ายของชุมชน ค่าใช้จ่ายต่ำ

- (๒) การตอบสนองความต้องการและบริบทของชุมชน กระบวนการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพที่มุ่งเน้นคุณภาพและการนำไปใช้จริงในบริบทของชุมชนนั้น ๆ

- (๓) อาศัยหลักการบริหารจัดการร่วมโดยชุมชน

- (๔) สร้างฐานความรู้ให้อยู่ในชุมชน

๓. การบริหารจัดการ

มีองค์กรบริหารจัดการ ดังนี้

- **ระดับประเทศ**

คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน มีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาวิทยาลัยชุมชน

- **สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน**

เป็นหน่วยงานอำนวยการกลาง จัดทำแผนและงบประมาณในภาพรวม จัดทำมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน สนับสนุนการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชน และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน

- **ระดับวิทยาลัย**

มีสภาวิทยาลัยชุมชนของแต่ละวิทยาลัย มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัด ในเรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๔. บุคลากร

- สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยชุมชน ๒๐ แห่ง มีจำนวนบุคลากร ดังนี้
 - มีบุคลากรประจำ ๕๘๕ คน จำแนกเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ จำนวน ๓๙ คน ข้าราชการครู ๒๖๖ คน และพนักงานราชการ ๒๘๐ คน
 - มีอาจารย์พิเศษเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน หมุนเวียนมาปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๑,๑๓๖ คน

๕. งบประมาณและแหล่งรายได้

- วิทยาลัยชุมชนใช้เงินงบประมาณแผ่นดินในการดำเนินงาน รวมทั้งการสนับสนุนจากท้องถิ่น
- ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยชุมชน ๒๐ แห่ง และสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน รวมจำนวน ๖,๑๘๙,๕๗๘ ล้านบาท
 - เงินบำรุงการศึกษา ที่เก็บจากค่าเรียนอนุปริญาหน่วยกิตละ ๒๕ บาทและค่าเรียนหลักสูตร ผูกอบรมชั่วโมงละไม่เกิน ๕ บาท รวมเงินที่เก็บจากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ วิทยาลัยชุมชน ๒๐ แห่ง มีเงินรายได้รวม ๓๕.๒ ล้านบาท

๖. กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากวิทยาลัยชุมชน

ให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะทางเศรษฐกิจสังคมโดยเฉพาะ

- คนทำงานต้องการเปลี่ยนอาชีพ
- คนว่างงาน
- คนที่ต้องการเรียนในระดับที่สูงขึ้น
- ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาอื่น ๆ

๗. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

- เน้นการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ไม่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
- หลักสูตรที่เปิดสอนจัดการศึกษาทั้งสายวิชาการและวิชาชีพแบ่งเป็น ๓ รูปแบบ (Track)
 - Track ชุมชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นชุมชนที่มุ่งเน้นการตอบสนอง การแก้ปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ ความสงบ และสันติสุขในชุมชน โดยยึดโยงกับภาคเศรษฐกิจ ประชาสังคมในชุมชนท้องถิ่นหลักสูตรพัฒนาทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิต เช่น เทคนิคการส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุเบื้องต้น มัคคุเทศก์เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพัฒนาคุณภาพ ผ้าพื้นเมือง เป็นต้น
 - Track อาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพที่มุ่งตอบสนองความต้องการ แรงงาน ทักษะ และการประกอบอาชีพอิสระทั้งระดับชุมชน จังหวัด ภูมิภาค และ ประเทศโดยยึดโยงกับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการ ได้แก่ หลักสูตร ปวส. และ ปวช. (เปิดสอน คือวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานีและวิทยาลัยชุมชนพิจิตร) หลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตร เช่น สาขาวิชาพนักงานสุขภาพชุมชน

- Track อนุปริญญาเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นตอบสนองความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาของคนในชุมชนโดยยึดโยงกับสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญาสาขาที่นิยมเรียนมาก เช่น การปกครองท้องถิ่น การศึกษาปฐมวัย คอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาธารณสุขชุมชน เป็นต้น

TRACK 1: การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน	TRACK 2: การจัดการศึกษา เพื่อประกอบอาชีพ	TRACK 3: การจัดการศึกษา ระดับอนุปริญญา
<p>ความมุ่งหมาย ตอบสนองการแก้ปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ ความสงบ และสันติสุขในชุมชน โดยยึดโยงกับภาคเศรษฐกิจ ประชาสังคมในชุมชนท้องถิ่น</p> <p>กิจกรรม โครงการจัดการความรู้วิจัย และบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาชุมชน</p>	<p>ความมุ่งหมาย ตอบสนองความต้องการแรงงาน ทักษะ และการประกอบอาชีพอิสระทั้งระดับชุมชน จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ โดยยึดโยงกับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการ</p> <p>กิจกรรม หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาคนในชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการ และสมรรถนะ ให้ได้รับการจ้างงาน ประกอบอาชีพอิสระ และเป็นผู้ประกอบการ</p>	<p>ความมุ่งหมาย ตอบสนองความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาของคนในชุมชน โดยยึดโยงกับสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>กิจกรรม หลักสูตรการศึกษาระดับอนุปริญญา</p>
<p>คุณวุฒิ - วุฒิบัตรประกาศนียบัตรของวิทยาลัยชุมชน</p> <p>น้ำหนักร้อยละ 30</p>	<p>คุณวุฒิ - วุฒิบัตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง - วุฒิบัตร หนังสือรับรองมาตรฐานฝีมือฯ ที่ออกโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) ประกาศนียบัตรของวิทยาลัยชุมชน</p> <p>น้ำหนักร้อยละ 50</p>	<p>คุณวุฒิ - อนุปริญญาตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการหรืออนุปริญญาวิทยาลัยชุมชน</p> <p>น้ำหนักร้อยละ 20</p>

- คุณภาพมาตรฐานหลักสูตร
 - พัฒนาหลักสูตรภายใต้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พุทธศักราช ๒๕๔๘
 - เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)
 - ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสะสมหน่วยกิตเพื่อรองรับการเทียบโอนหรือไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้
- การบริหารวิชาการ
 - หลักสูตรพัฒนามาจากการศึกษาวิจัยชุมชนเป็นฐานในการศึกษาความต้องการ ศักยภาพ และทิศทางการพัฒนาของชุมชน
 - หลักสูตรเปิดง่าย ปิดง่าย และเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและชุมชน
 - เน้นการค้นหาศักยภาพของบุคคลและชุมชนในพื้นที่มาใช้เป็นฐานในการจัดการความรู้ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
 - มีความร่วมมือที่ดีกับครุภูมิปัญญา อาจารย์พิเศษ สภาวิชาการ และสภาวิทยาลัยชุมชน
 - มีความร่วมมือที่ดีกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่ที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่
 - ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการในรูปของกรรมการสภาวิชาการวิทยาลัยชุมชน

- การจัดการเรียนการสอน
 - เน้นการระดมทรัพยากรในพื้นที่มาเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษา ทั้งด้านสถานที่เรียน อาจารย์พิเศษที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่
 - จัดหลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้เรียนทั้งก่อนเข้าเรียนและระหว่างเรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
 - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเอื้อให้ผู้เรียนทำงานไปเรียนไปด้วยได้

๘. จำนวนนักศึกษาและผู้รับบริการ

- หลักสูตรอนุปริญญาร้อยละ ๗๐ ของผู้เรียนเป็นผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วและอยู่ในชุมชน มีอายุตั้งแต่ ๑๘-๓๙ ปีและมีอายุเฉลี่ย ๒๗ ปี มีจำนวนนักศึกษาเฉลี่ยปีละ ๑๘,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวนนักศึกษาเฉลี่ยปีละ ๕๐๐ - ๖๐๐ คน
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีจำนวนนักศึกษาเฉลี่ยปีละ ๑,๗๐๐ - ๑,๘๐๐ คน
- หลักสูตรฝึกอบรม ผู้เข้ารับบริการเฉลี่ยปีละ ๒๓,๐๐๐ คน
- ผลการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรอนุปริญญา
 - มากกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นกลุ่มประชากรวัยแรงงาน
 - ร้อยละ ๗๐ - ๘๒ ของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีงานทำอยู่แล้ว และอยู่ในชุมชน
 - ร้อยละ ๒๕.๖๐ ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ผลการติดตามผู้สำเร็จฯ ปีการศึกษา ๒๕๕๕)

๙. ความแตกต่างของการบริหารงานระหว่างวิทยาลัยชุมชนกับมหาวิทยาลัย

ในกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ในวิทยาลัยชุมชนมีสภาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แทนศิษย์เก่า ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ผู้แทนหน่วยจัดการศึกษา ผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีสภาวิชาการ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สภาวิทยาลัยและผู้อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน คุณภาพทางการศึกษา การเปิดสาขาวิชา การเปิดหลักสูตร และการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา โดยมีผู้อำนวยการวิทยาลัยซึ่งแต่งตั้งโดยเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคำแนะนำของสภาวิทยาลัย เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาลัย และมีรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ ระบบการบริหารงานบุคคลเป็นตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนมหาวิทยาลัยจะมีการบริหารงานตามที่พระราชบัญญัติของแต่ละแห่งกำหนดไว้ โดยมีสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการบริหารงาน การบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับกติกาและเกณฑ์ฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยใช้ระบบการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๑๐. ข้อจำกัดของการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน

การบริหารจัดการภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา รูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ มีข้อจำกัดคือ ขาดความคล่องตัว ซึ่งเป็นเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอให้มีพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ดังนี้

- การบริหารจัดการ มีหลายระดับชั้น ทำให้เกิดปัญหาขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนซึ่งมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- ด้านงบประมาณ ไม่สามารถเสนอขอตั้งงบประมาณได้โดยตรง ต้องผ่านสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยขอรับงบประมาณโดยตรง ทำให้มีข้อจำกัดในการบริหารวงเงินที่ได้รับจัดสรร
- ด้านการบริหารงานบุคคล บุคลากรมีเส้นทางความก้าวหน้าวิชาชีพไม่สอดคล้องตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชน เนื่องจากใช้ระบบการบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งใช้หลักเกณฑ์สำหรับข้าราชการครูระดับการศึกษาพื้นฐาน จึงมีข้อจำกัดหลายประการ และไม่เอื้อต่อการปฏิบัติบทบาทภารกิจของวิทยาลัยชุมชน

๑๑. ประเด็นหลักใน ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

- มีความเป็นอิสระและคล่องตัว เป็นหน่วยนิติบุคคล ลดระดับชั้นขององค์กร มีสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน และวิทยาลัยชุมชน
- เมื่อเป็นนิติบุคคลสามารถจัดตั้งงบประมาณได้เอง เป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญา (อนุปริญญา) ให้เป็นระบบ และเป็นไปตามจุดเน้นเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ตามนโยบายรัฐบาล
- กำหนดให้การบริหารงานบุคลากรด้วยพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดเส้นทางความก้าวหน้าได้ชัดเจน ตรงกับพันธกิจของวิทยาลัยชุมชน
- เกิดการกระจายอำนาจ สายบังคับบัญชาสั้นลง มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่กำกับนโยบายในระดับชาติ กระจายอำนาจให้วิทยาลัยชุมชน ชุมชน มีความรู้สึกที่ดีและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจะเพิ่มขึ้น

๑๒. สรุปผลการรับฟังความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

จากการประชุม/สัมมนา ๔ ครั้ง สรุปผล ดังนี้

๑) การสัมมนาประธานกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน วันพุธที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเดอะเบอร์เคลีย์ไฮเต็ล ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการและเห็นควรให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ... ฉบับดังกล่าวต่อไป โดยมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

๑.๑) วิทยาลัยชุมชนใดมีความพร้อมที่จะเป็นนิติบุคคลก็ให้ออกเป็นกฎกระทรวงเป็นนิติบุคคลได้ (ร่างมาตรา ๕)

๑.๒) ให้กำหนดสำนักงานสภาสถาบัน และมีผู้อำนวยการสภาสถาบัน

(ร่างมาตรา ๑๐)

๑.๓) ปรับปรุงเรื่องการจัดสรรงบประมาณใหม่ โดยให้ วช. แต่ละแห่งมีส่วนร่วมและเสนอสภาสถาบันอนุมัติ (ร่างมาตรา ๑๘)

๑.๔) อำนาจหน้าที่การอนุมัติอนุสัญญาที่จัดโดยวิทยาลัยชุมชนให้เป็นของสภาวิทยาลัยชุมชน และสภาวิทยาลัยยังคงมีหน้าที่ระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๓๗)

๑.๕) เพิ่มมาตรา... ให้มีสภาวิชาการวิทยาลัยชุมชน (คณะกรรมการวิชาการ) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน และรองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนเป็นเลขานุการ

๑.๖) ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งและถอดถอนรองผู้อำนวยการวิทยาลัยต่อสภาวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๔๒)

๒) การประชุมสมาคมวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมรามาดา พลาซ่า แม่น้ำริเวอร์ไซด์ กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมมอบสมาชิกสมาคมวิทยาลัยชุมชนศึกษาร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. รายละเอียด หากมีประเด็นใดที่ต้องการเพิ่มเติมให้รวบรวมนำเสนอต่อไป

๓) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการจัดทำกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับระบบบริหารงานบุคคลเพื่อรองรับพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ในระหว่างวันที่ ๖ -๗ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมเดอะรอยัล เจมส์ กอล์ฟ รีสอร์ท จังหวัดนครปฐม ที่ประชุมพิจารณาระบบการบริหารงานบุคคลของสถาบันวิทยาลัยชุมชนโดยเห็นควรเพิ่มการกำหนดตำแหน่งทางบริหาร เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่ม มาตรา ๔๕ เพื่อให้มีสถานภาพของผู้สอนพิเศษเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (ประจำหลักสูตร) ในวิทยาลัยชุมชน ให้มีระบบประเมินที่มีคุณภาพเชื่อมโยงกับหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งค่าตอบแทนที่เหมาะสม

๔) การประชุมประธานสภาวิทยาลัยชุมชนร่วมกับผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน และสมาคมวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่ ๑๓ -๑๔ กันยายน ๒๕๕๗ ณ จังหวัดสงขลา ที่ประชุมมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าในขั้นตอนของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ควรมีการเสนอขอแปรญัตติ ดังนี้

- มาตรา ๑๕ (๓) เพิ่ม “...ผู้แทนภาคเอกชนสามสี่คน ผู้แทนประธานสภาวิทยาลัยชุมชน จำนวนสองห้าคน...”

- มาตรา ๑๖ ตัดท้ายวรรค “ ... แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้”

- มาตรา ๕๒ ตัด “...ได้มีสภาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” โดยให้ใช้ “ครบวาระ” แทน

- มาตรา ๕๓ ตัด “...หนึ่งปี...” ใช้ “หนึ่งร้อยแปดสิบวัน...” แทน

๑๓. ประชาชนได้อะไรจากวิทยาลัยชุมชน

- ได้มีส่วนร่วมสำคัญในการบริหารจัดการและฝึกกำลังเครือข่ายชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน
- ได้เป็นผู้กำหนดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการพัฒนาของชุมชน
- ประชาชนในท้องถิ่นและกลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
- วิทยาลัยชุมชนสามารถใช้ศักยภาพชุมชนเป็นฐานการพัฒนาลักษณะเชิงพื้นที่ (Area-based) จัดการศึกษาให้เกิดผลลัพธ์ต่อชุมชนให้พึ่งตนเองได้ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสันติ

บัญชีรายละเอียดจำนวนบุคลากรในสวช. และวชช.

ที่	ส.วชช./วชช.	บุคลากรประจำ						รวม		อาจารย์พิเศษ	รวม
		ข้าราชการพลเรือนสามัญ		ข้าราชการครู		พนักงานราชการ		รวม			
		กรอบ	มีคกรอง	กรอบ	มีคกรอง	กรอบ	มีคกรอง				
๑	ส.วชช.	๓๙	๓๖			๒๒	๑๘	๖๑	๕๕		๕๕
๒	วชช. แม่ฮ่องสอน			๑๖	๑๔	๑๔	๑๒	๓๐	๒๖	๗๗	๑๐๓
๓	วชช. พิจิตร			๑๖	๑๘	๒๑	๑๙	๓๗	๓๗	๗๒	๑๐๙
๔	วชช. ตาก			๑๖	๑๕	๑๔	๑๔	๓๐	๒๙	๑๔๓	๑๗๒
๕	วชช. บุรีรัมย์			๑๖	๑๖	๑๔	๑๒	๓๐	๒๘	๑๐๗	๑๓๕
๖	วชช. มุกดาหาร			๑๖	๑๔	๑๔	๑๓	๓๐	๒๗	๔๘	๗๕
๗	วชช. หนองบัวลำภู			๑๖	๑๕	๑๔	๑๔	๓๐	๒๙	๖๓	๙๒
๘	วชช. สระแก้ว			๑๖	๑๕	๑๔	๑๔	๓๐	๒๙	๓๙	๖๘
๙	วชช. อุทัยธานี			๑๖	๑๖	๒๑	๑๙	๓๗	๓๕	๔๔	๗๙
๑๐	วชช. ระนอง			๑๖	๑๓	๑๔	๑๒	๓๐	๒๕	๔๒	๖๗
๑๑	วชช. นราธิวาส			๑๖	๙	๑๔	๑๔	๓๐	๒๓	๑๑๐	๑๓๓
๑๒	วชช. ยะลา			๑๖	๑๑	๑๔	๑๔	๓๐	๒๕	๗๗	๑๐๒
๑๓	วชช. ปัตตานี			๑๖	๙	๑๔	๑๔	๓๐	๒๓	๕๕	๗๘
๑๔	วชช. สตูล			๑๖	๑๓	๑๔	๑๑	๓๐	๒๔	๕๓	๗๗
๑๕	วชช. ยโสธร			๑๕	๑๕	๑๔	๑๓	๒๙	๒๘	๔๖	๗๔
๑๖	วชช. สมุทรสาคร			๑๖	๑๓	๑๔	๑๒	๓๐	๒๕	๒๙	๕๕
๑๗	วชช. พังงา			๑๖	๑๔	๑๔	๑๒	๓๐	๒๖	๒๕	๕๑
๑๘	วชช. ตรัง			๑๖	๑๓	๑๔	๙	๓๐	๒๒	๑๓	๓๕
๑๙	วชช. แพร่			๑๖	๑๕	๑๔	๑๑	๓๐	๒๖	๑๕	๔๑
๒๐	วชช. สงขลา			๑๖	๙	๑๔	๑๔	๓๐	๒๓	๗๗	๑๐๐
๒๑	วชช. น่าน			๑๖	๙	๑๔	๙	๓๐	๑๘	๑	๑๙
	รวม	๓๙		๓๑๙	๒๖๖	๓๑๖	๒๘๐	๖๗๔	๕๘๒	๑๑๓๖	๑๗๑๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗

วิทยาลัยชุมชนการศึกษาหยั่งยี่ตฐานรากของชุมชน*

วิทยาลัยชุมชนเป็นทางเลือกและกลไกในการวางรากฐานนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยมาตลอดระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี ก่อนการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนให้เป็นรูปธรรมนำมาสู่กระบวนการขับเคลื่อนเห็นเป็นผลงาน นับตั้งแต่มีวิทยาลัยชุมชนเกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นความพยายามของนักการอุดมศึกษา ต้องการหาแนวทางจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความเจริญงอกงามในชีวิตของคน รวมถึงการศึกษาต้องเข้าไปพัฒนาคนเพื่อให้คนมีคุณภาพทุกด้าน ทั้งองค์ความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาได้ ที่สำคัญต้องประกอบอาชีพที่สุจริต มีความมั่นคงยั่งยืนในชีวิต

ดังนั้นการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน เป็นหน้าที่ของใครเป็นหน้าที่ของเรา คือ สถาบันการศึกษาของชุมชนการศึกษาที่สร้างคน พัฒนาคน สร้างชุมชนเข้มแข็ง หมายถึงคนที่ได้รับการศึกษา มีทักษะแล้วกลับไปยกระดับชุมชน ดังนั้นถ้าถามว่าคนที่เรียนจบแล้วไปไหน? ต้องตอบว่ายังอยู่ในชุมชน ยังอยู่ในท้องถิ่น แต่ก็มีศิษย์เก่าของเราไปเรียนต่อปริญญาตรีประมาณ ๓๓% ตัวตนการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ดีค่าให้คือ ผู้เรียน ความเป็นมืออาชีพของทุกอาชีพ ศิษย์ของเราทุกคนที่ก้าวสู่ห้องเรียน ซึ่งห้องเรียนก็มีความแตกต่างจากการศึกษารูปแบบอื่นๆ อยู่แล้ว คือ ห้องเรียนของเราอยู่ในชุมชน อยู่ในท้องถิ่น แต่ศักดิ์ศรีที่ทุกคนภาคภูมิใจ คือ อนุปริญญา การประสาทอนุปริญญาบัตรจากองคมนตรี ว่าเป็น “ศักดิ์และสิทธิ์” ของชาววิทยาลัยชุมชน การศึกษาวิทยาลัยชุมชนตอบโจทย์ชีวิตของประชาชนในชุมชน ในท้องถิ่น ศิษย์เก่าที่จบการศึกษานุปริญญามากกว่า ๒๗,๐๐๐ คน และกำลังเรียนอยู่ในระดับนี้อีกเกือบแสนคน ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงหลักสูตรพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิตที่มีผลผลิตเกือบสองแสนคน หรือหลักสูตรการฝึกอบรมั่นเอง

หลักสูตรยอดนิยมของผู้ที่สนใจเรียน

ระดับอนุปริญญา คือ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน และอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกหลายแขนงวิชา สนใจไปดูรายละเอียดได้ที่ www.bcca.go.th

ระดับประกาศนียบัตร หลักสูตรพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิต คือ ผู้ช่วยพยาบาล การดูแลผู้สูงอายุ เทคนิคการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ มัคคุเทศก์เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พนักงานสุขภาพชุมชนชายแดน ภาษาเพื่อการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เป็นต้น

นี่คือการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่มีความคล่องตัว เข้าถึงประชาชน ตอบโจทย์ ความต้องการของประชาชน ชุมชน สังคมซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติแต่ต้องแนะนำให้รู้จักว่าการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนมีการบริหารโดยมีคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนและผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน ณ ปัจจุบัน คือ

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่ สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ก็คือ คุณสุนันทา แสงทอง ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน แต่กรอบและทิศทางการขับเคลื่อนต้องเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพราะว่าวิทยาลัยชุมชน คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาต่ำกว่าปริญญา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนเป็นหน่วยงานอำนวยการกลาง จัดทำแผนงบประมาณ มาตรฐาน และสนับสนุนการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชน และเป็นสำนักงานเลขานุการและคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชน มุ่งเน้นการจัดการศึกษา พัฒนาทักษะอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชน ที่สำคัญเป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างง่ายดาย ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนก็ถูกที่สุดทุกหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการและบริบทของชุมชนมีกระบวนการจัดเน้นคุณภาพและการนำไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิต

“การศึกษาที่ได้เริ่มต้นตั้งแถวใหม่และก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคง ไม่หลงทิศทาง เพราะเส้นทางที่ก้าวอย่างมากกว่า ๑๐ ปี ได้ขยับเข้าหาคนในชุมชน ไม่เคยอยู่ท้ายแถวใคร วิทยาลัยชุมชนเป็นหนึ่งในเดียวของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่จัดพื้นที่ว่างๆ วางไว้ให้ผู้ที่ต้องการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา พัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพ”

การศึกษาของวิทยาลัยชุมชนชัดเจนและมองเห็นเป็นรูปธรรมว่า วิทยาลัยชุมชนตอนนี้มี ๒๐ แห่งทั่วประเทศไทย เบื้องต้นได้ก่อตั้งในจังหวัดที่ไม่มีมหาวิทยาลัย แต่ตอนนี้ยึดหยุ่นไปบ้าง อย่างเช่นจังหวัดสงขลา ก็เป็นกรณีพิเศษที่เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัดสงขลา กับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือไปจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนที่อำเภอเทพา ก็จะสามารถใช้กระบวนการศึกษาช่วยบรรเทาปัญหาของคนพื้นที่ที่ไม่ได้เรียนอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะคนในชุมชนและประชาชนในชุมชน เมื่อเขารวมตัวกันเรียกร้องเราก็ดำเนินการให้ ถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ หรือวิทยาลัยชุมชนน่าน ถือว่าเป็นน้องใหม่ เพิ่งจัดตั้งมาได้ไม่นาน ตั้งขึ้นโดยฐานของภูมิสังคมและประชาชนขาดแคลนการศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งเป็นความต้องการของประชาชนในชุมชนต่างๆ ที่เขายังไม่สามารถออกจากพื้นที่ไปเรียนที่อื่นได้ ทั้งนี้อยู่ในข้อจำกัดด้วยเรื่องของอาชีพ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ราบสูง เช่น ชนชาวเขาเผ่าต่างๆ ประกอบอาชีพ ทำไร่ร่นา ทำการเกษตรอื่นๆ แต่ไฟที่จะเพิ่มพูนทักษะในอาชีพ ต้องการหาความรู้ที่ทันสมัยเพราะเขาต้องการเรียนรู้โลกกว้าง โลกที่เปลี่ยนแปลง ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เราต้องไม่มองข้ามประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของเรา

อย่ามองแต่วิทยาลัยชุมชนต้องมองว่า การศึกษาของวิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาเพื่อใคร มุ่งเน้นประโยชน์ให้แก่ประชาชนในชุมชน ในท้องถิ่นต้องตอบโจทย์ที่มีความชัดเจน โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้วางรากฐานการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๔๔ กล่าวไว้ว่า

“วิทยาลัยชุมชนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างระบบการศึกษา การฝึกอบรมกับโลกของการทำงานมีเป้าหมายในการพัฒนาชีวิตของคนในชุมชน สร้างระบบการศึกษาที่รวมการเปลี่ยนแปลงทั้งสามด้านคือ ความรู้ ทักษะ และคุณค่าคุณธรรม ซึ่งจะได้เป็นภูมิคุ้มกันสำหรับปัจเจกบุคคล ครอบครัวชุมชน”

จากเจตนารมณ์ของนักการอุดมศึกษาผู้มาก่อนด้วยสติปัญญาอันเฉียบคม และมองการณ์ไกลแห่งอนาคตของการอุดมศึกษาไทย เมื่อสมัยที่ท่านศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัย เป็นผู้นำและผลักดันเบื้องต้นฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการร่างนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งต่อมาได้รับการโปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทำให้ก่อเกิดวิทยาลัยชุมชนเกิดขึ้นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การวางรากฐานและพัฒนาการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนบนหลักการบริหารการศึกษาที่ว่า “การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน” ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขสังคมไทยที่ต้องการให้เป็นสังคมความรู้ นำไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ คนไทยทั้งปวงต้องได้รับโอกาสเท่าเทียมที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต มีปัญญาไว้เป็นทุนสร้างงาน สร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม

ตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ อันเป็นปีแรกเริ่มการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนถึงปัจจุบันนี้ ที่ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและกำลังหยั่งรากลึกในระบบการศึกษาไทย มีปัจจัยที่สำคัญยิ่งคือการวางรากฐานที่มีหลักการชัดเจน มีผู้สืบทอดเจตนารมณ์ที่เข้าใจงานอย่างลึกซึ้ง และมีพัฒนาการและการปรับตัวที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย สืบเนื่องมาจากการงานวิทยาลัยชุมชนมีต้นแบบความคิดหลักมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา

วิทยาลัยชุมชนสหรัฐอเมริกา

วิทยาลัยชุมชนสหรัฐอเมริกาเกิดจากความต้องการของชุมชนในการให้มีสถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ดังนั้นการจัดตั้ง การวางระบบบริหารจัดการ และการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องของประชาชน โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนบางส่วนมีกฎหมายพิเศษให้จัดภาษีมาใช้ในกิจการวิทยาลัยชุมชน การกำหนดคณะกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน (Board of Trustee) มาจากชุมชน อธิการวิทยาลัยชุมชนเป็น CEO (Chief of Officer) มิได้เป็นกรรมการ และการจัดการศึกษามีหลักสูตรอนุปริญญาและหลักสูตรอื่นๆ ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนนั้นๆ

การดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนในไทย จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโดยยึดหลักการสำคัญที่วางรากฐานไว้จากต้นแบบความคิดดังกล่าว และมีการพัฒนาแนวทางดำเนินงานและปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย นับจนถึงปัจจุบัน วิทยาลัยชุมชนมีลักษณะเฉพาะที่เป็น “วิทยาลัยชุมชนของประเทศไทย”

ผลงานที่โดดเด่นของวิทยาลัยชุมชน

นับเป็นความก้าวหน้าและความสำเร็จในการวางรากฐานแห่งการขับเคลื่อนการศึกษารูปแบบใหม่ที่ใช้กระบวนการศึกษาที่ยึดฐานรากของคนในชุมชนไว้ได้อย่างเหนียวแน่นและมั่นคง โดยมีหลักการดำเนินงานที่สำคัญ คือ

- มีกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายหลักในการดำเนินงาน

- เป็นหนึ่งในสี่กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๕) ที่เน้นมุ่งสร้างความเข้มแข็งชุมชน

- กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ๑๐ แห่งในปี ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบันมีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนจำนวน ๒๐ จังหวัด ถึงอย่างไรก็ตามผลงานที่นับวันจะก้าวต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้เพราะมีวัตถุประสงค์ของการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนเป็นธงชัยที่ต้องเดินให้ถึงอยู่แล้ว

- มุ่งเน้นให้เป็น “สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาและฝึกอบรบด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน”

- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและกลุ่มบุคคลในชุมชน การศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนจากจุดเริ่มต้นถึงปัจจุบันเป็นการให้พื้นที่อันกว้างใหญ่และเป็นพื้นที่ ให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงอย่างง่ายดาย คือ กลุ่มประชากรวัยแรงงาน (Non Age Group) และผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ทั้งที่เป็นผู้ที่จบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่าที่ไม่สามารถศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ด้วยเหตุความไม่พร้อมด้านต่างๆ จำนวนมากที่สะสมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมุ่งเข้ามาศึกษาหลักสูตรอนุปริญญาหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและประชาชนทั่วไปในชุมชนซึ่งมุ่งเข้ารับบริการหลักสูตรฝึกอบรบ ได้แก่ ผู้ที่ทำงานอยู่แล้วและต้องการพัฒนาอาชีพหรือเปลี่ยนงานผู้ที่ไม่มีงานทำ หรือผู้ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตอนาคตของวิทยาลัยชุมชน การศึกษารูปแบบใหม่นี้มีทิศทางการพัฒนาในอนาคตที่มุ่งให้วิทยาลัยชุมชนเป็นอุดมศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ จัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและตรึงคนอยู่ในพื้นที่ เพื่อผลักดันให้ไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็น และสร้างปัญญาจัดการเรียนการสอนและฝึกอบรบในเรื่องที่ชุมชนต้องการและเสริมสร้างให้เกิดนวัตกรรมเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน จัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน (สร้างความรู้ สร้างอาชีพ) ที่เน้นการหาศักยภาพพื้นที่เป็นฐานในการจัดการความรู้ฯ โดยดำเนินการลักษณะเชิงโครงการ(Project-based) หรือเชิงพื้นที่ (Area-based/ Problem-based) ที่สำคัญคือการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน เพื่อไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ที่เน้นมุ่งสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยใช้หลักการ“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นกระบวนการในการจัดการความรู้ที่เน้นการสนองตอบต่อความต้องการของคนในชุมชน ทั้งนี้ต้องการให้การศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน เปรียบเสมือนรากแก้วที่สามารถหยั่งยึดรากฐานของคนในชุมชน สังคม เพื่อส่งผลถึงการพัฒนาอย่างมั่นคงให้เกิดขึ้นในชาติบ้านเมืองชุมชน ที่โรงแรมเอส.ดี.อเวนิว ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธานคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน

ได้กล่าวถึงภาพอนาคตของ วชช.ว่าสิ่งที่ต้องดำเนินการ คือ กลไกธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นกลไกการบริหารจัดการที่ต้องทำให้เกิดขึ้น โดยในส่วนของกลไกธรรมาภิบาลต้องเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคีที่เป็นองค์ประกอบของสภา วชช.โดยการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย การระดมทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงินและเป็นตัวเงินเข้าไป รวมทั้งการเพิ่มความเข้าใจบทบาท การมองเห็น การยอมรับ วชช. ในสังคม ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพื่อต่อเชื่อมการเรียนระหว่างผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก วชช.และต้องการจะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา รวมถึงการสร้างกลไกให้ วชช.เป็นองค์กรยกคุณภาพและการขับเคลื่อนชุมชน มุ่งเน้นให้เป็นสถาบันทางสังคมมากกว่าเป็นสถานศึกษาสำหรับคนในชุมชนเท่านั้นอนาคตที่ วชช.ต้องขับเคลื่อน คือ ธรรมาภิบาลภายในวชช.เอง ทั้งนี้ ต้องมีการสร้างความเข้มแข็งของสภาวิทยาลัยชุมชนที่เชื่อมกับ External Governance เพื่อการกำกับทิศทางการบริหารจัดการ วชช. กรรมการ วชช. ต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง ต้องมีการวางระบบความรับผิดชอบกับผลงาน มีจรรยาบรรณ ความโปร่งใส มีการวางระบบตรวจสอบภายนอกและประเมินความเสี่ยง รวมถึงการสร้างความพร้อมเพื่อการบริหารตามร่าง พ.ร.บ. ที่มีการกระจาย อำนาจให้กับวิทยาลัยอย่างมากสำหรับการบริหารจัดการองค์กรนั้น ระบบการศึกษา การฝึกและการสร้างอาชีพ รวมถึงการยกระดับชุมชนถือเป็นเรื่องสำคัญ การจัดหลักสูตรจะต้องเป็นอะไรที่มากกว่าการสอนยึดหลักการผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นคนวัยทำงาน มีวุฒิภาวะและประสบการณ์ รวมไปถึงโอกาสการเปลี่ยนงานและอาชีพตามโลกาภิวัตน์ ซึ่งในจุดนี้การเข้ามาของ วชช.กรุงเทพฯจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสนี้ ดร.กฤษณพงศ์ กล่าวอีกว่า นอกจากนี่ยระบบการวัดผลสัมฤทธิ์จะต้องดูไปถึงสิ่งที่ชุมชนหรือผู้รับบริการจะได้รับ ไม่ใช่ดูแค่เพียงความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับ รวมถึงเรื่องทะเบียนประวัติสะสมเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายกำลังงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิทยาลัยชุมชนในทศวรรษหน้า*

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นตามปรัชญาและสานต่อเจตนารมณ์นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาในข้อที่ว่า

“**ป้อนนักศึกษาไทยให้เป็นมืออาชีพ**” คำว่านักศึกษา คงเป็นที่ทราบกัน คือ อุดมศึกษาหรือการศึกษาสูงกว่า ม.๖ ขึ้นไป จบการศึกษาแล้วต้องเป็นมืออาชีพ มีทักษะหลากหลาย มีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้ ที่สำคัญต้องอยู่ร่วมกันในสังคมที่วางฐานแห่งองค์ความรู้อันเข้มแข็งได้อย่างมีคุณภาพ การศึกษาวิทยาลัยชุมชนจะนำไปสู่การสร้าง ความเข้มแข็งของประชาชน ประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้ คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน โดยวิทยาลัยชุมชนมุ่งกระจายประโยชน์อย่างเท่าเทียมและมองประชาชนที่ลำบากเพื่อจัดการศึกษา สร้างงาน สร้างคนให้มีความรู้ นำไปสู่การประกอบอาชีพทุกแขนงอย่างมืออาชีพ จากการวางรากฐานของ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น (ปี พ.ศ ๒๕๔๔) ทำให้วิทยาลัยชุมชนได้ถูกจัดตั้งขึ้น ในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) เพื่อเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา เปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญา ดำเนินงานขับเคลื่อนตามปรัชญา “เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มคุณค่าชีวิตและศักยภาพของบุคคลและชุมชน” มีนโยบายเชิงการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ให้เป็นการศึกษาของประชาชน บริหารจัดการโดยประชาชน หลักสูตรต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของประชาชน วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งต้องรู้ว่าคนในชุมชนต้องการเรียนรู้อะไร ชาวบ้านต้องการให้วิทยาลัยชุมชนไปช่วยเหลือและส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นอย่างไร การศึกษาวิทยาลัยชุมชนต้องเป็นสะพานเชื่อมต่อกับผู้ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะคนยากจน คนที่อยู่ในชุมชนจะได้รับโอกาสการเรียนรู้ที่สำคัญเรียนรู้แล้วจะต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นที่อยู่ของตนเอง ถือเป็น การต่อยอดด้านการศึกษา

สำหรับการบริหารดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนนั้น มีบอร์ดบริหารนโยบายระดับชาติ ที่เรียกว่า “คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชน ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ได้ให้ความสำคัญและต้องการให้การศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยชุมชนเป็นระบบการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีการกระจายอำนาจและการใช้ศักยภาพของพื้นที่ มีโครงสร้างรองรับฐานข้อมูลทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญวิทยาลัยชุมชนต้องให้คนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเชื่อมโยงกับภารกิจการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนที่มีพลัง การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสร้างคนในชุมชนให้เป็นมืออาชีพนั้น ที่สำคัญ คือ การใช้กระบวนการด้านการศึกษาสืบทอดวิถีชีวิตวัฒนธรรม และเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ทั้งเรื่องอาหาร การท่องเที่ยว การแต่งกาย ผ้าหม้อฮ่อม และ

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่ สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน

ผ้าไทยพื้นเมืองต่าง ๆ ที่ยกมานี้เป็นตัวอย่างเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้แล้ววิทยาลัยชุมชนยังมีหลักสูตรอื่นๆ ที่หลากหลายและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นคนที่อยู่ในชุมชน การศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนจะเข้าไปจัดการความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรม ทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจ ต้องดูแลให้คนในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้ มีความมั่นคง สามารถดูแลกันได้ โดยไม่ต้องไปแสวงหาที่อื่น สามารถจุนเจือครอบครัวของตนเองได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นเพื่อให้ขับเคลื่อนวิทยาลัยชุมชนเป็นไปตามแผนความคิดดังกล่าว ทางคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนจึงได้กำหนดจุดยืน (Positioning) ของวิทยาลัยชุมชนขึ้นมารองรับ ดังนี้

๑. ด้านการจัดการศึกษา : จัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและ
ตรงคนอยู่ในพื้นที่ เพื่อผลักดันให้ไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้จัดเป็นลู่วิ่งมารathonไม่สุดท้าย

๒. กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มประชากรวัยแรงงาน (Non Age Group) อายุ ๒๒ ปี
ขึ้นไป และเสริมโอกาสให้กับผู้ด้อยการศึกษา

๓. กระบวนการเรียนรู้ : มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน
ให้คิดเป็น ทำเป็นและสร้างปัญญา

๔. การจัดการเรียนการสอนและฝึกอบรม : จัดในเรื่องที่ชุมชนต้องการและเสริมสร้าง
ให้เกิดนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนภาระงานวิทยาลัยชุมชนตามแผนความคิดที่มุ่งเสริมเพิ่มศักยภาพ
คนวัยแรงงาน คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณร้อยละ ๘๐ : ๒๐
ให้วิทยาลัยชุมชนนำมาใช้ เป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อไปเพิ่มภาระงานด้านการเสริมสร้างชุมชน
เข้มแข็งดี มีอาชีพให้มากขึ้น ภายใต้พันธกิจสถาบันอุดมศึกษา คือ การจัดฝึกอบรม การบริการวิชาการ
การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากเดิมได้รับจัดสรรงบประมาณเพียงร้อยละ ๕ ภายใต้การใช้ยุทธศาสตร์
สนับสนุนงบประมาณร้อยละ ๘๐ : ๒๐ จึงได้ก่อกำเนิดโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชนขึ้นมา เป็นการมุ่งจัดการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษากระแสหลัก ที่วิทยาลัยชุมชนจะต้อง
จัดการศึกษาที่มุ่งไปวัดที่ผลลัพธ์ในระดับผลกระทบที่ไปเกิดขึ้นในชุมชน คือ เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง
ให้สมกับคำขวัญวิทยาลัยชุมชน “วิทยาลัยชุมชนพัฒนาคน พัฒนาท้องถิ่น”

นอกจากนี้ คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน ยังได้พยายามวางรากฐานทิศทางการวิทยาลัยชุมชน
ที่พึงประสงค์ จัดการศึกษาที่แตกต่าง และตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายวัยแรงงานกว่า ๓๐ ล้านคน
ของประเทศ ไม่ไปจัดการศึกษาแข่งขันกับการศึกษากระแสหลักที่มีอยู่ในระบบรองรับกลุ่มเป้าหมาย
ทั่วประเทศ ๑๖ กว่าล้านคน ทั้งนี้เพื่อให้วิทยาลัยชุมชนได้มีที่ยืน เติบโตได้อย่างมั่นคง แข็งแรงเป็นที่พึง
ของชุมชนท้องถิ่น สาระสำคัญมีดังนี้

กรอบการศึกษาวิทยาลัยชุมชน

๑. จัดการศึกษาและให้ความสำคัญกลุ่มวัยแรงงาน(Work Force) ด้วยเหตุผล การศึกษา วัยเรียนไม่เหมาะกับวัยทำงานที่มีภาระทำงานหาเลี้ยงชีพ ดูแลครอบครัว การศึกษาวัยเรียนรับผิดชอบ ดูแลคน ๑๕ ล้านคน ส่วนวัยแรงงาน ๓๕-๔๐ ล้านคน ขาดการฝึกอาชีพ ขาดการเรียนรู้ต่อ และโดยที่ ความมั่งคั่งของประเทศเกิดจากผู้ที่กำลังทำงานไม่ใช่ นักศึกษา ในขณะที่ประเทศเผชิญการแข่งขัน ดังนั้น วิทยาลัยชุมชน จึงจำเป็นต้องจัดหลักสูตรการศึกษาให้คนวัยแรงงานได้เรียน ตามความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน

๒. ไม่จัดการศึกษาถึงระดับปริญญา แต่จะมีข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อ และการสะสมเทียบโอนหน่วยกิต

๓. ไม่จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนทุกจังหวัด แต่จะขยายพื้นที่ไปให้บริการในจังหวัดต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยไม่ลงทุนมากด้านอาคาร พื้นที่เรียน/สอนใช้ร่วมกับโรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงาน เพื่อลด ค่าใช้จ่ายลงทุนและค่าธุรการ แต่ควรได้รับการสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด เคลื่อนที่ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ฯลฯ

๔. จัดให้มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ วิทยาลัย ชุมชนต้องทำงานโดยร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน โดยขออนุญาตใช้พื้นที่ อุปกรณ์ การทำหลักสูตรฝึกอาชีพ และหลักสูตรวิชาการ ตลอดจนขอความร่วมมือจากข้าราชการ นักวิชาการ ของหน่วยงานภาครัฐเหล่านี้มาใช้ประโยชน์และเป็นผู้สอน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องด้วยภาวนาคติวิทยาลัยชุมชน คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนได้กำหนดทิศทางทั้งในปัจจุบันและ อนาคตให้วิทยาลัยชุมชนดำเนินงาน โดยทิศทางดังกล่าวมีจุดยืนที่ชัดเจนและน่าสนใจ เพราะทำให้ วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาแตกต่างไปจากการศึกษากระแสหลักที่มีอยู่ ดังจะเห็นได้จากความเห็นชอบของ คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชนเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ที่มีความมุ่งมั่นให้วิทยาลัยชุมชนในระยะ ๕-๑๐ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓) ดำเนินบทบาทลดความเหลื่อมล้ำโอกาสการศึกษาของชุมชน โดย บริหารงาน ๓ ด้าน เป็นด้านหลัก ๑ ด้าน คือ การเสริมเพิ่มศักยภาพคนวัยแรงงาน (Non Age Group) และ ด้านสนับสนุนภาระงานหลักให้บรรลุเป้าหมาย ๒ ด้าน คือ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการเสริมสร้าง เครือข่ายความร่วมมือจัดการศึกษา

นอกจากนี้แล้วที่ผ่านมา จากงานประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนา วิทยาลัยเพราะนักศึกษา วชช.ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานแล้ว ดังนั้นการเรียนจึงไม่ควรขัดแย้งกับ การย้ายถิ่นฐานของการประกอบอาชีพ เมื่อมีการโยกย้ายถิ่นฐานก็ยังสามารถนำทะเบียนประวัติไปเรียนต่อ ที่ วชช. อื่นได้ ระบบการบริหารจัดการของ วชช.ในอนาคตนั้น จะต้องสร้างระบบประเมิน วชช.ที่แตกต่าง จากสถาบันการศึกษากระแสหลัก รวมถึงเกณฑ์การเพิ่มหน่วยบริการศึกษา ควรเน้นการใช้ฐานที่ตั้ง วชช. ที่มีอยู่แล้วเป็นหลัก เช่น การระดมทรัพยากรพื้นที่บริการการจัดสอนภายในเงื่อนไขเวลาและหลักการ ที่กำหนด ไม่ใช่เปิดสอนตลอดไป นอกจากนี้ยังต้องเปลี่ยนโลกทัศน์และพัฒนาอาจารย์ของวชช.ให้เป็น ผู้เอื้อต่อการเรียนรู้มากกว่าการเป็นครูสอนหนังสือ รวมถึงควรมีระบบบริการสื่อและอุปกรณ์ ในรูปแบบ

ของคลินิกวิชาการเคลื่อนที่ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของ วชช. โดยการเรียนในอนาคตต้องนำระบบไอที Social Network เข้ามาใช้เพิ่มขึ้น เพื่อให้วิทยาลัยชุมชนดำเนินไปตามแนวคิดดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดกรอบทิศทางในอนาคตของวิทยาลัยชุมชนขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. การบริหารภายนอก (External Governance) ต้องมองไปข้างนอก ไปสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เป็นบทบาทสำคัญของสภาวิทยาลัยชุมชน เพื่อระดมทรัพยากร ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย ในบทบาทการวิทยาลัยชุมชนให้เป็นที่ยอมรับและร่วมมือกันทำงานกับวิทยาลัยชุมชน สร้างองค์กรให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเชิงคุณภาพ ยกระดับชุมชน เป็นสถาบันทางสังคม ที่มากกว่าเป็นที่เรียนหนังสือ โดยสภาวิทยาลัยชุมชนมีหน้าที่ทำให้วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันทางสังคม

๒. การบริหารภายใน (Internal Governance)

๒.๑ สร้างความเข้มแข็งการกำกับทิศทางการบริหารจัดการของสภาวิทยาลัยชุมชน คือ สร้างระบบความรับผิดชอบและรับชอบ (Accountability) ความโปร่งใสและความมีจรรยาบรรณของการบริหารงานของสภาวิทยาลัยชุมชน โดยให้วางระบบการตรวจประเมิน (Audit) การประเมินความเสี่ยง เพื่อป้องกันบทบาทกรรมการสภาที่อาจมีผลประโยชน์ทับซ้อน และเมื่อมีพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน ต้องเตรียมกระจายอำนาจควบคู่กับความรับผิดชอบไปพร้อมกัน

๒.๒ การจัดการภายในวิทยาลัยชุมชน เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การสร้างอาชีพ การยกระดับชุมชน จึงให้วิทยาลัยชุมชนใช้คำว่าสร้างอาชีพ ฝึกอาชีพมากกว่าฝึกงาน โดย

๑) จัดหลักสูตรเปลี่ยนจาก “สอนอะไร” เป็น “สอนอย่างไรมากขึ้น”

๒) จัดการเรียนรู้อิง ค่านิยมผู้เรียนคนวัยทำงานที่มีวุฒิ/ประสบการณ์ โดยจัดแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นผลการเรียนรู้ให้เกิดการจ้างงาน (Employability) และให้ทำงานได้ (Workability) โดยวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานครจะเป็นต้นแบบการสร้างหลักสูตรเปลี่ยนงาน เปลี่ยนอาชีพที่จัดสำหรับเมืองใหญ่

๒.๓ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เน้นวัด ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ผู้เรียน และผลกระทบต่อชุมชน จะทำให้วิทยาลัยชุมชนแตกต่างการศึกษากระแสหลัก

๒.๔ ระบบวัดและประเมินผล เพิ่มระบบสะสมหน่วยกิตและเทียบโอนประสบการณ์ และระบบทะเบียนสะสมอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งต่อหรือเรียนต่อเนื่องได้ระหว่างสถาบัน อย่างน้อยกับสถาบันภายในระบบวิทยาลัยชุมชน เพื่อรองรับการเปลี่ยน ย้ายงาน เช่น เริ่มเรียนที่วิทยาลัยชุมชนหนึ่ง ย้ายไปเรียนต่อได้ในวิทยาลัยชุมชนอื่นและไปจบที่วิทยาลัยชุมชนไหนก็ได้ เป็นต้น

๒.๕ ระบบบริหารจัดการคุณภาพ

๑) ให้มีระบบและเกณฑ์ประเมิน (ภายนอก) แตกต่างจากกระแสหลัก

๒) ให้สร้างเกณฑ์การเพิ่มหน่วยบริการการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนขึ้นมารองรับ เช่น เป็นความต้องการของชุมชนเกณฑ์การควบคุมคุณภาพ/ประกันคุณภาพ เกณฑ์การสนับสนุนทรัพยากรจากพื้นที่บริการ และกำหนดเงื่อนไข เช่น เงื่อนไขการเปิดแต่ละหน่วยบริการ ให้เปิดสอน ๓-๕ รุ่น ภายใน ๔-๕ ปี เป็นต้น

๓) ให้มีการพัฒนาผู้สอน ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ทั้งด้านการสอน การถ่ายทอด

๔) ให้เปลี่ยนโลกทัศน์ครูประจำวิทยาลัยชุมชน คือ ไม่ทำการสอน แต่ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

๕) ให้มีระบบบริการสื่อ/อุปกรณ์เคลื่อนที่ คลินิกบริการ/คลินิกวิชาการ เคลื่อนที่ ให้ครู-อาจารย์หมุนเวียนไปให้คำแนะนำ

๖) ให้มีการเรียนโดยใช้ไอที ใช้ Social Network

ทิศทางดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน

๑. วิสัยทัศน์วิทยาลัยชุมชน “ วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่บริหารจัดการ ร่วมโดยชุมชน สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างคนและความเข้มแข็งของชุมชน อย่างยั่งยืน ”

คำอธิบายวิสัยทัศน์

- สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน

- สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้กับกลุ่มคนที่หลากหลายในชุมชน

- สร้างคน หมายถึง การพัฒนาคนให้เป็นคนดี และมีปัญญา ให้ดำรงอยู่และเป็นกำลัง ของชุมชน

- ความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง ชุมชนที่สมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ มีรายได้และอาชีพ มั่นคง มีสันติสุข ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง

๒. วิสัยทัศน์ด้านงบประมาณ “ ทศวรรษที่สองของการพัฒนาวิทยาลัยชุมชน จะมุ่งเน้น คุณภาพการสร้างบัณฑิตและความเข้มแข็งของชุมชน ตามศักยภาพพื้นที่เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต ”

๓. พันธกิจ : เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยชุมชนทั้งระบบ (Community College System) จึงมีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ดำเนินการเพิ่มบทบาทการส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของบุคคลในชุมชน

๓.๒ ดำรงบทบาทภารกิจการศึกษาวิทยาลัยชุมชน ตามที่ปรากฏในกฎกระทรวง ว่าด้วย การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาของรัฐ จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา และบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วม เป็นส่วนราชการในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของวิทยาลัยชุมชน คือ จัดการศึกษาฝึกอบรม ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในชุมชน

วิธีการจัดการศึกษา คือ ต้องจัดระบบเครือข่ายในการบริหารจัดการศึกษา และฝึกอบรม ในหลักสูตรที่หลากหลายยืดหยุ่น เพื่อไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงความรู้วิชาการ ใช้ทรัพยากรระหว่างวิทยาลัย หน่วยจัดการศึกษา หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

การบริหารจัดการศึกษาวิทยาลัยชุมชนให้เป็นไปตามทิศทางปรัชญา หลักการ บทบาทภารกิจที่เป็นอัตลักษณ์ของวิทยาลัยชุมชน

บริหารจัดการศึกษาตามบทบาทภารกิจ คือ จัดการศึกษา, ฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนา อาชีพ/พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน, จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพพื้นฐานนักศึกษา (Developmental Education) ทั้งนี้ ภายใต้ทิศทางปรัชญา หลักการวิทยาลัยชุมชน และเพิ่มบทบาทบริหารการศึกษาตามพันธกิจสถาบัน อุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่กำหนดในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๕) ดังนี้

- งานจัดการศึกษา ประกอบด้วยหลักสูตรอนุปริญญาซึ่งจัดทุกแห่ง และหลักสูตร ปวส. และ ปวช. ที่จัดให้บริการเพิ่มเฉพาะวิทยาลัยชุมชน ๒ แห่งที่โอนมาจากวิทยาลัยการอาชีพเดิม
- งานบริการวิชาการ จัดบริการในรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และงานบริการวิชาการอื่น ๆ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพพื้นฐานนักศึกษา
- งานวิจัย เน้นวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วิจัยสถาบันเพื่อพัฒนาการบริหารดำเนินงาน วิทยาลัยและวิจัยชุมชนพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในชุมชน
- งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

พัฒนาระบบบริหารดำเนินงานการศึกษาวิทยาลัยชุมชน โดยปรับภาระกรอบแผนงานตามปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ได้แก่ แผนงานจัดการศึกษา, แผนบริการวิชาการ, แผนงานวิจัย, แผนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม, แผนงานบริหารจัดการ, แผนงานบูรณาการงานบริการวิชาการ วิจัย และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามศักยภาพพื้นที่ภายใต้ โครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน(สร้างความรู้ สร้างอาชีพ) จากกรอบและแนวนโยบายในอนาคตอันเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน แสดงถึงจุดยืนและแนวทางการขับเคลื่อนของวิทยาลัยชุมชนที่แตกต่างกับสถาบันการศึกษาอื่น โดยเฉพาะการศึกษานอกโรงเรียน และสถาบันอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยชุมชนไม่ได้สอนวิชาชีพทั่วไป แต่เป็นการเรียนการสอนตามฐานภูมิสังคมมีการออกแบบหลักสูตรโดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีนักวิชาการ ลงปฏิบัติการในชุมชน ร่วมมือกับหอการค้า สภาอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเฉพาะทาง นิคมอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้านต่างๆเพื่อจัดการศึกษาในเมืองใหญ่ โดยมีวิทยาลัยชุมชน

กรุงเทพมหานครนําร่อง และจะมีวิธีทำงานที่เปลี่ยนไป ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะต้องไปจัดการภายใน (Internal Management) แต่ละวิทยาลัยให้เหมาะสมอนาคตของวิทยาลัยชุมชน การศึกษารูปแบบใหม่นี้มีทิศทางแห่งการขับเคลื่อนที่มุ่งให้วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาของไทยอันแข็งแกร่ง สามารถดึงคนให้อยู่ในพื้นที่เพื่อผลักดันให้นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีปัญญา แก้ปัญหาได้คิดเป็น ทำเป็น รวมถึงการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สร้างความรู้ สร้างอาชีพ จัดการศึกษาเพื่อวิถีชีวิต วิถีไทย วิถีวัฒนธรรมนำสู่ความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติ
สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/ ๒๐๘๗๘

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เลขรับ..... ๐๙๗๗
วันที่..... ๒๘ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา..... ๑๙.๕๘ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๔ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๔ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.
๒. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แบ่งส่วนราชการ

ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) และ

๔. ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.

จำนวน ๔ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จำนวน ๔ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่..... ๑๙๗๗ / ๕๗ วันที่ ๒๘, ๓๑, ๕๗
เวลา..... ๑๙.๕๘ น. ส่ง พ.ร.บ., พ.ร.ค.
สำนักงานการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่..... ๑๓๐ / ๒๕๕๗

วันที่..... ๒๘ / ๓.๑. / ๕๗

เวลา..... ๑๙.๕๘ น.

สำนักงานการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (อภิสา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

(๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชน

เหตุผล

โดยที่ระบบการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งออกเป็น การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นสามารถ ดำเนินการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชนได้ สมควรมีกฎหมายกำหนด เพื่อรองรับการจัดตั้ง การบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ ขยายโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งให้การฝึกอบรมด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนั้น ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือ ระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้ การจัดการศึกษาและการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชนเกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๕)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถาบันวิทยาลัยชุมชน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน

พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันวิทยาลัยชุมชน

“สภาสถาบัน” หมายความว่า สภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“สภาวิทยาลัย” หมายความว่า สภาวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสถาบัน” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“ผู้อำนวยการวิทยาลัย” หมายความว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการสถาบันวิทยาลัยชุมชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖)

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันวิทยาลัยชุมชนขึ้นเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์และความสอดคล้องในการบริหารงานบุคคลของสถาบัน ให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลของสถาบันตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายอื่นโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ให้สถาบันเป็นสถานศึกษาซึ่งจัดการศึกษาโดยวิทยาลัยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นและชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน เติมเต็มศักยภาพบุคคล ตอบสนองและสอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

มาตรา ๙ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ สถาบันต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

(๒) การตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนในเรื่องการศึกษา การฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ

(๓) ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการศึกษาต่อในระดับปริญญาของนักศึกษา

(๔) ความร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศในการจัดการศึกษา

(๕) มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ

(๖) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ในการจัดการศึกษา

(๗) การบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นหลักธรรมาภิบาล

(๘) การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการบริหารจัดการ

(๙) การประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐ สถาบันอาจแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานสถาบัน

(๒) วิทยาลัย

สถาบันอาจกำหนดให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย สำนักงานสถาบัน อาจแบ่งส่วนราชการเป็นกองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง

วิทยาลัย อาจแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ สำนักวิชาการ หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชาการ

มาตรา ๑๑ การจัดตั้ง การรวม การโอนหรือการยุบเลิกวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำเป็นกฎกระทรวง

การแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง และสำนักวิชาการ หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือสำนักวิชาการ ให้ทำเป็นประกาศสถาบัน

มาตรา ๑๒ นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน สถาบันอาจมีรายได้ และทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม เบี้ยปรับ ค่าปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของสถาบัน

(๒) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนอื่นที่สถาบันได้รับ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของสถาบัน

(๓) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน หรือจากทรัพย์สินของสถาบัน

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ซึ่งสถาบันปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบัน ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้ง จัดหารายได้จากการให้บริการ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของส่วนราชการในสถาบัน

รายได้ของสถาบันตามวรรคหนึ่งไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๓ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือได้มา โดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของสถาบัน หรือได้มาโดยวิธีอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

มาตรา ๑๔ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายใต้ วัตถุประสงค์ของสถาบันตามมาตรา ๘

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบันจะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว สถาบันต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อุทิศหรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภาสถาบัน

หมวด ๒

การดำเนินการ

มาตรา ๑๕ ให้มีสภาสถาบัน ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้อำนวยการสถาบัน

(๓) กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากผู้แทนภาคเอกชนจำนวนสามคน ผู้แทนประธานสภาวิทยาลัยจำนวนสองคน ผู้แทนผู้อำนวยการวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนผู้สอนประจำจำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบัน โดยคำแนะนำของนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตาม (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นอุปนายกสภาสถาบัน และให้ทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน เมื่อนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน แต่หากอุปนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภาสถาบัน ให้สภาสถาบันเลือกกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาสถาบัน โดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบัน

มาตรา ๑๖ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

กรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ นายกสภาสถาบัน และกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันประเภทนั้น

(๔) สภาสถาบันมีมติให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่

หรือหย่อนความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของ จำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) ว่างลง และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันแทน ตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาสถาบันประกอบด้วยกรรมการสภาสถาบันเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการเลือก ผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการ สภาสถาบันขึ้นใหม่ ให้นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันใหม่แล้ว

มาตรา ๑๘ สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

(๒) กำกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการ

ปฏิบัติงานของสถาบัน และอาจมอบหมายให้สภาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ เป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

(๕) อนุมัติการให้อนุปริญญาและประกาศนียบัตรตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง

(๖) พิจารณาการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการของสถาบันตามมาตรา ๑๐ รวมทั้งการแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการดังกล่าว

(๗) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอน นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถาบัน

(๑๐)

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยคุณสมบัติและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษ

(๑๐) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของสถาบันตามมาตรา ๑๒

(๑๑) ออกข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน การจัดหารายได้ และผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบันตามมาตรา ๑๒

(๑๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร และสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน เพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน

(๑๓) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถาบัน

(๑๔) อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม การยกเลิการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ

(๑๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน

(๑๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ

มาตรา ๑๙ การประชุมของสภาสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๐ ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบัน

(๒) กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายในและภายนอกของสถาบัน

ให้กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) เลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันคนหนึ่งเป็นประธานสภาวิชาการ

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสภาวิชาการ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๑ สภาวิชาการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะการวางนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน

(๒) เสนอเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาต่อสภาสถาบัน

(๓) ส่งเสริมการบริการทางวิชาการที่สอดคล้องกับภารกิจของวิทยาลัย และความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

(๔) ประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน

(๕) เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การเปิดสอน การปรับปรุง และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๖) เสนอแนะการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ รวมทั้งยกเลิกการจัดการศึกษาร่วม

(๗) พิจารณาการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเสนอสภาสถาบัน

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการ

มาตรา ๒๒ ให้มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการสถาบันตามที่สภาสถาบันกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามคน เพื่อทำหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการสถาบันนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาสถาบันจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสถาบันให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน ผู้อำนวยการสถาบันมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้

รองผู้อำนวยการสถาบันนั้น ให้สภาสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบันจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖

เมื่อผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการสถาบันพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕

(๔) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกให้ออกจากราชการ เพราะเหตุมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๖) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๑๒)

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการสถาบันต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการสถาบันต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๖ รองผู้อำนวยการสถาบันต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง รองผู้อำนวยการสถาบันต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๗ ผู้อำนวยการสถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถาบัน และเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๒) จัดทำแผนพัฒนาสถาบัน ดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน

(๓) บริหารบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของสถาบัน ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๔) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

(๕) จัดหารายได้และทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจของสถาบัน

(๖) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ

(๗) เป็นผู้แทนสถาบันในกิจการทั่วไป

(๘) ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันต่อสภาสถาบัน

(๙) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัย

(๑๐) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบัน

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของสถาบันหรือตามที่

สภาสถาบันมอบหมาย

มาตรา ๒๘ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน

ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาราชการแทนตำแหน่งดังกล่าวได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถาบันไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการสถาบันหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสถาบันที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าผู้อำนวยการสถาบันมิได้มอบหมาย ให้รองผู้อำนวยการสถาบันซึ่งมีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันหรือไม่มีผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสถาบันตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้สภาสถาบันแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๒๕ เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถาบัน

ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และในกรณีที่มี กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือให้มีอำนาจ และหน้าที่อย่างไร ให้ผู้รักษาราชการแทนเป็นกรรมการหรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรง ตำแหน่งนั้นในขณะรักษาราชการแทนด้วย

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบัน ผู้อำนวยการสถาบัน จะมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยและหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า วิทยาลัยปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสถาบันเฉพาะในส่วนราชการนั้นก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินการของวิทยาลัย

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ ให้มีวิทยาลัยซึ่งเป็น ส่วนราชการในสถาบัน มีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และฝึกอบรม ด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ

มาตรา ๓๒ ให้วิทยาลัยบริหารและจัดการศึกษาบนพื้นฐานของการประสาน ความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน การระดมทรัพยากรและการสนับสนุน จากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเพื่อการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น

มาตรา ๓๓ วิทยาลัยจะปฏิเสธการรับผู้ใดเข้าศึกษาในวิทยาลัย หรือยุติหรือชะลอ การศึกษาของนักศึกษาผู้ใดด้วยเหตุเพียงว่าผู้นั้นขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา แก่วิทยาลัยมิได้

หลักเกณฑ์การพิจารณานักศึกษาผู้ใดเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สภาสถาบันกำหนด

มาตรา ๓๔ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ วิทยาลัยอาจจัดการศึกษาร่วมกับ สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการจัด การศึกษา และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งแก่ผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับการอนุมัติ อนุปริญญาให้เป็นอำนาจของสภาสถาบัน

เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาจรร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ โดยให้สภาสถาบันเป็นผู้อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม และมีอำนาจให้อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบัน ดังกล่าวแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การดำเนินการจัดการศึกษาและการยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งและ วรรคสองให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๓๕ ในวิทยาลัยให้มีสภาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชนซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาเดียวกันกับวิทยาลัย ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งในจำนวนนี้ จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีผู้แทนศิษย์เก่า ให้สภาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการ เท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสภาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการสภาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คนหนึ่งและเสนอต่อสภาสถาบันเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานสภาวิทยาลัย

ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการสภาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและให้สภาวิทยาลัย แต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยคนหนึ่งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นเลขานุการ

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัย ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน

มาตรา ๓๖ ให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่วาระ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง การประชุม และการดำเนินงาน ของกรรมการสภาวิทยาลัยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ สภาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ วิทยาลัยและสอดคล้องกับนโยบายที่สภาสถาบันกำหนด
- (๒) ให้ความเห็นชอบแผนจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย
- (๓) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาวิทยาลัย
- (๔) ออกระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัยตามที่สภาสถาบันมอบหมาย
- (๕) อนุมัติหลักสูตรและการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ ตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
- (๖) อนุมัติการให้ประกาศนียบัตร
- (๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา
- (๘) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการวิทยาลัย และการดำเนินงานของวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

(๑๕)

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาวิทยาลัย

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

มาตรา ๓๘ ให้มีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาลัย และอาจให้มีรองผู้อำนวยการวิทยาลัยตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยมอบหมายก็ได้

มาตรา ๓๙ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนั้น ให้สภาสถาบันแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๑

หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนั้น ให้ผู้อำนวยการสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัย

มาตรา ๔๐ ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑

(๔) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สภาสถาบันกำหนด

(๕) สภาสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๖) ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกให้ออกจากราชการ เพราะเหตุมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๘) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๙) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) และ (๕) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๔๑ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการวิทยาลัยต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรอง และมี

ประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาอื่น องค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือเคยเป็นผู้สอนประจำในสถาบันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการ วิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบันด้วย

มาตรา ๔๒ ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบัน

(๒) จัดทำแผนจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของวิทยาลัยเสนอต่อสภาวิทยาลัย

(๓) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอผู้อำนวยการสถาบัน

และรายงานสภาวิทยาลัยเพื่อทราบ

(๔) บริหารบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของวิทยาลัย

ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

(๕) ประสานความร่วมมือด้านวิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกับชุมชน องค์กร

ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยต่อผู้อำนวยการสถาบัน

(๗) ส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาและกิจการนักศึกษา

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบัน สภาวิทยาลัย และผู้อำนวยการสถาบัน

มอบหมาย

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัย ประกอบด้วย

ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งสภาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกวิทยาลัย มีหน้าที่

ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการดำเนินงานกิจการของวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และ

การพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการ รวมตลอดถึงการดำเนินงานและการประชุม

ของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาวิทยาลัย

หมวด ๔

ตำแหน่งทางวิชาการและผู้สอนพิเศษในสถาบัน

มาตรา ๔๔ ผู้สอนประจำในสถาบันจะมีตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่ง

อย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๔๕ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณวุฒิและคุณสมบัติเหมาะสม

และมีได้เป็นผู้สอนประจำเป็นผู้สอนพิเศษได้

คุณสมบัติ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน

หมวด ๕

อนุสัญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๔๖ สถาบันมีอำนาจให้อนุสัญญาหรือประกาศนียบัตรอย่างหนึ่งอย่างใด ในสาขาวิชาที่มีการสอนในสถาบันได้ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุสัญญาออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุสัญญา

(๒) ประกาศนียบัตรออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีอนุสัญญา และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้เป็นไปตามประกาศของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๗ สถาบันอาจกำหนดให้มีครุวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะ เป็นเครื่องหมาย แสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับอนุสัญญาและประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุประจำตำแหน่ง นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย ผู้บริหารสถาบัน และผู้สอนประจำในสถาบันก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุประจำตำแหน่ง จะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไข ใดๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๔๘ สถาบันอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันได้ โดยออกเป็นข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง เพื่อการอื่นใดที่มีใช้ เพื่อประโยชน์ของสถาบันหรือส่วนราชการของสถาบัน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสถาบัน

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ที่ใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่งของสถาบัน โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีอนุสัญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใด ในสถาบันโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำไปเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ รายได้ หนี้ สิทธิ ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในส่วนของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน มาเป็นของ สถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ข้าราชการซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ยังคงดำรง ตำแหน่งและรับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง ตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิม ต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่กำหนดโดย คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๑ ให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชนและกรรมการวิทยาลัยชุมชน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภาสถาบัน ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๒ ให้ประธานสภาวิทยาลัยชุมชนและกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน ของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่า ปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาวิทยาลัยและกรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้มีสภาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๔ ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่า จะครบวาระ

มาตรา ๕๕ ผู้ที่ได้รับอนุสัญญา และประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่ได้รับอนุสัญญา และประกาศนียบัตรของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เฉพาะที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ระบบการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งออกเป็น การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นสามารถ ดำเนินการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชนได้ สมควรมีกฎหมายกำหนด เพื่อรองรับการจัดตั้ง การบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนไว้เป็น การเฉพาะ ขยายโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา รวมทั้ง ให้การฝึกอบรมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนั้น ได้มี การประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรอื่น ที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้มีการสร้างเสริมการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ยั่งยืนและ เข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาและการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชนเกิดผลสัมฤทธิ์ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ การจัดตั้งและสถานะของสถาบันวิทยาลัยชุมชน

(๑) สถาบันวิทยาลัยชุมชน และวิทยาลัยชุมชน

กำหนดให้จัดตั้งสถาบันวิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา โดยมีวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสถาบันซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งนี้ การดำเนินการของสถาบันต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึง การสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ฝึกอบรมด้านวิชาการและ วิชาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษา การมี ส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการบริหารจัดการและการประสานงานและร่วมมือกับ ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้สถาบันสามารถ ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อระดับปริญญาของนักศึกษา ตลอดจน ร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ

สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ (ร่างมาตรา ๕ ร่างมาตรา ๘ ร่างมาตรา ๙ ร่างมาตรา ๓๑ ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๔)

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ระบบการบริหารงานบุคคลของสถาบันอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษา โดยวิทยาลัยชุมชนมีลักษณะพิเศษที่จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาและไม่มีการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่บริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษากำหนด (ร่างมาตรา ๖)

สำหรับส่วนราชการของสถาบันได้กำหนดให้สามารถแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานสถาบันและวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย โดยออกเป็นกฎกระทรวง ในส่วนการแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง สำนักวิชาการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือสำนักวิชาการ ให้ทำเป็นประกาศสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

(๒) เงิน ทรัพย์สิน และรายได้ของสถาบัน

กำหนดให้สถาบันได้รับงบประมาณแผ่นดิน รายได้ ทรัพย์สิน และผลประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ในการนี้ ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์ และจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถาบันได้โดยดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบัน และกำหนดให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบันตลอดจนเบี่ยงปรับต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (ร่างมาตรา ๑๒) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้ถือสิทธิ์ให้แก่สถาบันหรือที่สถาบันได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถาบัน ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นการสิทธิ์ของสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๒ การดำเนินการของสถาบัน

(๑) การบริหารและองค์กรทางบริหารของสถาบัน

กำหนดให้สภาสถาบันเป็นองค์กรทางบริหารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของ ท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วย นายกสภาสถาบันซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง และกรรมการสภาสถาบันที่เป็นบุคคลภายนอกสถาบันและหน่วยงานภายในสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๕) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน กำหนดและกำกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพ การศึกษา อนุมัติการให้อนุปริญญา และประกาศนียบัตรในกรณีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ อนุมัติหรือยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของ สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย กรรมการ สภาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้ สภาสถาบันมีอำนาจในการควบคุมและกำกับดูแลการบริหารงานของสถาบันได้ตามลำดับชั้น การบังคับบัญชา ตลอดจนออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบัน เพื่อประโยชน์ใน การปฏิบัติงานของสถาบัน (ร่างมาตรา ๑๘) กำหนดให้มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและ รับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด

ซึ่งไม่เกินสามคน (ร่างมาตรา ๒๒) ทั้งนี้ การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบัน ต้องดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสถาบัน โดยในส่วนคุณวุฒิทางการศึกษานั้นได้กำหนดไว้แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๒๓ ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖) ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถาบันไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสถาบันที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน (ร่างมาตรา ๒๙) และกำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการวิทยาลัยหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเฉพาะส่วนเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบันได้ (ร่างมาตรา ๓๐) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีสภาวิชาการในสถาบัน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่สภาสถาบันในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนา การวางมาตรฐานด้านวิชาการและฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งมีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถาบันและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน (ร่างมาตรา ๒๐ และร่างมาตรา ๒๑)

(๒) การบริหารและองค์กรทางการบริหารของวิทยาลัยชุมชน

กำหนดให้วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสถาบันมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา และฝึกอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพ โดยมีสภาวิทยาลัยเป็นองค์กรทางการบริหารเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยจำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๓๕) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่สภาสถาบันกำหนด ตลอดจนอนุมัติหลักสูตรและการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน และอนุมัติการให้ประกาศนียบัตร (ร่างมาตรา ๓๗) มีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาลัย และให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด (ร่างมาตรา ๓๘) ทั้งนี้การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองผู้อำนวยการวิทยาลัย ต้องดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน โดยในส่วนคุณวุฒิทางการศึกษานั้นได้กำหนดไว้แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๑) และให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปกป้องและสนับสนุนการดำเนินกิจการของวิทยาลัย (ร่างมาตรา ๔๓)

(๓) ตำแหน่งทางวิชาการและผู้สอนพิเศษ

กำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ และเงินประจำตำแหน่งของผู้สอนประจำในสถาบัน ซึ่งมีความแตกต่างจากตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่งของคณาจารย์

ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๔๔) และกำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งผู้สอนพิเศษได้ ทั้งนี้ เพื่อรองรับ ระบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่มุ่งเน้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ การศึกษาแก่บุคคลในท้องถิ่นและชุมชน โดยคุณสมบัตินี้ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษให้เป็นไป ตามข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ร่างมาตรา ๔๕)

(๔) อนุปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

สถาบันมีอำนาจให้อนุปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับ อนุปริญญา และประกาศนียบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม และมีอำนาจกำหนดครุ ยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับอนุปริญญาและ ประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ประกอบกับ กำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันได้ (ร่างมาตรา ๔๖ ร่างมาตรา ๔๗ และ ร่างมาตรา ๔๘)

(๕) บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่งโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีอนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งในสถาบันโดยไม่มีสิทธิ วิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น (ร่างมาตรา ๔๙)

(๖) บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้โอนข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงาน และ อัตรากำลังของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนไปเป็นของสถาบัน และเพิ่มการรองรับให้ข้าราชการ ในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการของสถาบันได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง ตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิมต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งใหม่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๐)

(๒) กำหนดให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชน กรรมการวิทยาลัยชุมชน ประธานสภาวิทยาลัยชุมชน และกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย และ กรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง แล้วแต่กรณี เพื่อรองรับการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีความต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๕๑ และร่างมาตรา ๕๒)

(๓) กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ และกำหนดระยะเวลาให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนที่ดำรงตำแหน่งอยู่เดิมดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ เพื่อให้การดำเนินงานของ วิทยาลัยชุมชนมีความต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๕๓ และร่างมาตรา ๕๔)

(๔) กำหนดรองรับสิทธิของผู้ได้รับอนุสัญญา และประกาศนียบัตร จากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่า อนุญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ได้รับอนุสัญญาและ ประกาศนียบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๕)

(๕) กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาใช้บังคับได้โดยอนุโลมเพื่อรองรับ การบริหารงานของสถาบันในช่วงแรกก่อนที่จะมีการปรับเปลี่ยนมาอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษาวางหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับบุคลากรของสถาบันเป็นการเฉพาะ (ร่างมาตรา ๕๖)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)